

ELOFIZETÉS

ELJÁRÁS:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 3 k. 40 f.

NYELVTAN:
 Ötvenkoronát az egy évért 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM. 107

KIADÓHVATAL
 Aradi Nyomda Résvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, június 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az új vármegye tisztviselői.
- Megmarad a múlt évi adó.
- Miért piszkosak az aradi utcák?
- Ujoncok tömeges szökése Aradmegyéből.
- A kulturpalota műtárosa állása.
- Változás a Romanul szerkesztésében.
- Tiltakozás Justh Gyula kritikája ellen.
- Tabakovits Emil a kötelező ravatalozásért.
- Aradi szerkesztőből — szállodás.
- Az AAK. kettős football mérkőzése.
- A titkos gyorsrajzoló.
- Miniszteri bankettől eltiltott hölgyek.
- Kilenc hadipilóta egy sírban.

Ezredek Amerikában.

Arad, június 24.

Egy-két esztendő óta a sorozások statisztikája új rovattal szaporodott meg. Eddig csak arról számoltak be ujoncozás végén, hogy a legények közül hány vált be császár katonájának, hányan okoztak örömet azzal, hogy nem alkalmas, hányan soroztatták magukat más bizottságnál. Az új statisztikai rovatot hivatalos szemérmeskedéssel úgy jelölik meg: „Távol maradtak”. És valahány sorozási kimutatást olvasunk: ebben a rovatában mindegyik száz meg száz állításkötelettel könyvel el. Nem nagy találékonyság kívánatik, nem nagyon sokat kell fürkészni utána, hogy a távolmaradtak kilenevenkilenc százalékaról azt is be lehetne vezetni némi őszinteséggel a statisztika szám-

oszlopai fölé, hogy — Amerikában vannak.

Aradmegye sorozójárásainak most beterjesztett kimutatásában itt is, ott is találkozunk ezekkel a katonai mérték elöl eltűnt, távolmaradt, Amerikába jutott emberekkel. Száz ebben a járásban, kétszáz vagy még több a másokban, ha így hamarjában összeszednék őket: kikerülne belőlük egy teljes ezred hiba nélkül, mert hiszen csak épkezéskor, egészséges, munkabíró, katonasorba is alkalmas ember az, akit ott, talán a nagy Óceánon besoroznak a munka hadseregébe. És Aradmegye nem áll egyedül, szemzedjében, hetedik határában is alig akad törvényhatósága az országnak, amelyben ne hiányozna a fiatalságból a katonasor alá nem kívánczók két-három zászlóalja.

Ne essen most arról szó, hogy a kivándorlási járvány bacillusai között milyen szerepe van a katonáskodásnak. Van abban valami igazság, hogy a mai legény, még a maradi, eldugott, isten háta mögötti falu legénye is nem bomlik az uniformis utáni vágytól, nem esik kétségbe, ha — mint régi nóták, fakó népszövegek, népies novellák írják — falu szegénye nélkül nem válik be a zászló alá. Furfanggal, ravaszkodással kerülgetik a katonai szolgálat gyönyöreit és amióta a nehéz, veszedelmes hónapokban hadköteles sorban levők előtt lezá-

rult a határ, katonasor előtt állók kivándorlása lehetetlenné, vagy körülményesebbé vált, azóta szüretje van a minden hájjal megkent ügynököknek: rajszámra szállíthatják, ha tudják módját, határon tulra, Amerikába induló hajókra az utlevél nélküli fiatal kivándorlókat, csupa alighogy katonaviselt, vagy még sor alá sem állt legényt. A katonaság elöl kivándorló legény: ez a legjobb, legjövendőbb anyag a kivándorlási ügynököknek, kell-e csodálkozni rajta, ha lehetőleg igyekszik sokat „szállítani” belőle.

Két-három esztendő óta kellnek utra szökve, éjszaka, százféle hazugsággal, álruhában, automobilon, bucsujáró körmenetben őfelsége leendő katonái, két-három esztendő óta szaporodik a sorozásokon azoknak a száma, akik távolmaradtak. Valamiképpen megfordítottja ez a létszám-emelésnek. A hadseregben emelik, egyre emelik a hadilétszámot, a békelétszámot, jobban zsufolják a meglévő keretekbe a fölfegyverzett emberanyagot, szaporítják az ezredekét. Az országban pedig, amelynek lakosságából ezeknek az új tíz- és százezreknek ki kell kerülni, egyre szaporodnak a távolmaradtok ezredei.

Ezek a hadsereg számára elvesztett ezredek, amelyeknek katonáit nem katonaeorvos vizsgálja és mondja ki alkalmasnak, hanem Ellis Island

Legényfogás.

— Megmondhattam volna előre...
 Valami szemrehányás féle hangzott ki az szavaiból, melyeket a leányhoz intézett. A leány ott állt előtte lekonyult fejjel, sápadtan. Egy újságlapot tartott a kezében és bambán, tehetetlenül szaggatta annak széleit.

— Most már hiába eszed magadat... Lett volna előbb több raffineriád... Eleget hangoztattam ugye, hogy ne légy olyan, mint egy fatuskó Gerlével szemben. Igen, igen, fatuskó voltál: nehézkes és visszahuzódó. Így nem lehet manapság boldogulni. Eltérve valósnak kellett volna lenned. Mindig figyelmeztettelek, mindig tuszkoltalak erre.

— De ugyan mama.

— Csak ne ugyan mamáz... Ezt nem szeretem. Látom, hogy szenvedsz, hogy a szived őszetörök. Ja, hallgattál volna reám.

A leány kezéből kihullott az újságlap. Nem nyult utána. Az ablakhoz sompolygott és elkeveredetten nyöszörögte:

— Ezt nem hittem volna...
 — Pedig tudtam, hogy ez lesz a vége — ismételte most már haragosan az anya. — Nincs eszed Irén. És nem is fogsz te sohse férjet szerezni magadnak... Hallgattál volna mindig reám.

— De mama kérlek, jól tudod, hogy én nem tudok kacér lenni. Ehhez születni kell! Ezt nem lehet erőltetni. Az én modorom nyugodt, higgadt, nem szeretem a feltűnést sem a

viselkedésben, sem a ruházatban, semmiben... Én már ilyen vagyok anyám.

— De látod, hogy a férfi népséggel szemben ezzel nem lehet boldogulni. Ki kell tünni a férfi-nép előtt, mert olyan sok a leány és alapjában véve mindegyik egyforma. A férfit meg kell hódítani, erősen magatokhoz láncolni és erre legjobb eszköz a feltűnés. Fel kell tünni a temperamentumos viselkedéssel, nem szabad szerényen visszahuzódni, mert a férfi ezt félénkségnek, tudatlanságnak veszi. Érted? Lám Galambos Juci a legjobb barátnőd legyőzött. Ő én mindjárt sejtettem, hogy valami nagyon komoly dolog lesz a vége ennek a jó barátnő folytonos titkolt beszélésének... Látod kijátszottak! Vak voltál, nem láttál semmit...

— Ki gondolt volna erre? — kesergett Irén. — Hiszen én mindig azt hittem, hogy Gerlét érti Galambos Juci pikáns viselkedése. Én azt hittem, hogy ezért elítéli, megveti őt... Én azt hittem, hogy a szabad, kacér leány mellett annál jobban megszereti az én szolid lényemet. De nem így történt. Csalódtam kegyetlenül...

— Bizony kegyetlenebbül nem is csalódtam, minthogy egy reggel az újságot a kezébe véve, a legjobb barátnődnék és szived titkos ábrándjának nevét olvasd egymás mellett a hymen rovatban...

E pillanatban hangos kacajjal felnyitott az ajtó és Liza a kisebbik leány lebben a szobába.

— Jaj be érdekes... jaj be érdekes... szólt jókedvűen és a nevetését alig tudta visszafojtani.

— De mi történt?
 — Egy hét óta titkolok valamit előttetek. Nekem imádóm van mama. De milyen! Snájdig, fess, finom legény a talpán. A zeneakadémiából hazajöve, a villamoson látott meg először. Azután ő is leszállt utánam, pedig a jegye tovább szólt. Így ment ez nap-nap után. Most már teljesen meghódítottam őt mama... Már fel is akar jönni... Mit szölközök hozzá?
 A mama helyeslőleg bólintott a fejével, hogy csak jöjjön.

— Hanem aztán neked legyen eszed! Még ma elmegyek veled a szabónéhoz és egy fel-slicelt ruhát csináltatok neked. Selyem mousselin harisnyát húzol a lábadra és rezeda-illattal hinted be a hajad. Érted? Láttad, a multkor a szinpadon Fenyvessy Angellát? Ugye menynyire tetszett neked a ruhája. Hát ilyen csináltatok neked is. Szakasztott ilyen. Valaki a hátam mögött megjegyezte a ruhára: hogy mutat, meg takar... Emlékszem egyszer Ohnetnek egy regényében is olvastam egy leányról, aki félve húzódott vissza mindig szive bálványától... Egyszer aztán bátran, friss jó kedvvel megvallotta a férfinak, hogy szereti. A férfi egész megittasodott e kijelentéstől és harmadnapra eljegyezte a leányt. Szépen le van írva, hogy a leányt a ruhája tette bátorrá, mert olyan ruhát vett magára, amely kecsessé, szépé tette, érvényre juttatta bájjait és a nőezer perccel merészebb, szabadabb lesz, ha szépnek érzi magát...

A fiatalembert Répásnak hívták. Huszonkilenc esztendő bankhivatalnok volt, szülei

rácsos ketreceiben az amerikai orvos, ezek az ezredek a tengerentuli igéretföldén szolgálnak nem három, hanem háromszor, tizszer három esztendőt a munka hadseregében. Nem puhább, nem kényelmesebb, legfeljebb jövedelmezőbb szolgálat az ott a bányák mélyén, töretlen farmokon, embert evő gyárakban, mint itthon feszes bakanadrágban, torniszter és Mannlicher terhe alatt volna.

A hadsereg számára elveszték ezek az ezredek, alig egy-két ember kerül belőle idő múltán haza és vállalja önként azt, ami elől menekült, a hadi szolgálatot. Most azonban akadt mégis valaki, aki hatalmasabb mint az elillanókkal tehetetlen katonai kéz. Az Atlanti Óceán hullámos hátán, hajóóriás kényelmes, fényűző kabinjában vágat az amerikai ezredek üldözésére a grófi vezér. Jelszava, csatakiáltása nagyon kedves:

— Ti kivándorlottak, ti, akik elszöktetek a fegyver alól, ti, akik amugy sem adóztok a hazának véradót, rójjátok le adótokat pénzben — nálam. Mert a haza én vagyok!

És ugyan ki tudná megmondani: melyik szomorubb, az-e, hogy magyar katonák ezrei szökdösnek Amerikába, vagy az, hogy ezek a hadi zászló alól szököttek csakugyan lerakják dolláraikat Mihály gróf korteszászlója alá?!

Tíz perces ülés. Budapestről jelentik: A képviselőház ma délelőtt fél tizenegy órakor formális ülést tartott. Alig harminc munkapárti képviselő jelent meg az ülésen, amelyen Simonsics Elemér elnökölt. Elparentálta a fischamendi katasztrófa áldozatait. A Ház részvétét jegyzőkönyvben örökíti meg. Münnich Kálmán jelentette, hogy a pénzügyi bizottság elkészült a szeszadóról szóló javaslat tárgyalásával, Kenedi Géza pedig az igazságügyi bizottság nevében jelentette, hogy a bizottság le-

nagy birtokosok valahol lenn a gazdag Bácskában.

Örömmel vette tudomásul, hogy engedelmet kapott a feljövételre.

Juci lázasan készülődött. Másfél óráig ondolálta a haját, bepuderozta a nyakát, kezét, arcát... Dudolva huzta fel hat koronás selyem harisnyáját, mely mint valami pókszerű fátyol feszült lábán és valami kellemes izgalom fogta el arra a gondolatra, hogy milyen tetszetős lesz. Ezután jött a ruha. Csupa fodor, csupa raffolás, oldalt magasan felsliccelve, úgy hogy szemérmetlenül kandikált elő a lábászár...

Juci a mint elkészült, a tükör elé ült és úgy tanulta be már előre a mozdulatokat, onnan vizsgálta, hogy melyik mosoly, melyik tekintet harmonizál majd a toalettal. Végtelenül tetszett magának. Még rózsát is tűzött a keblére égető pirosat, haragos zöld levél küzött... Végül jött a rezeda illat...

Pontban nyolc órakor jött Répás. A szobákat kivilágították, az ebédlő nyolc águ és a szalon tíz águ csillárját mind felnyitották, nappali világosság öntötte el a szobákat. Legutoljára a leányszobába vezették a vendéget. Itt fehér volt minden. A menyeczettől kezdve a padló fehér medvebőrűig.

Ejfélig maradt ott a vendég.

Mikor eltávozott, Juci már teljesen biztos volt dolgában.

— Meghódítottam! — kiáltott fel nevetve és jókedvűen csapta össze kezét. Tudjátok, hogy Répásnak évi 16 korona jövedelme van? Jövő évben már igazgató lesz az apja protekciója révén. Dus gazdag az apja... Jövő évben

tárgyalta a törvénykezési illetekről szóló törvényjavaslatot. Az elnök javaslatára elhatározta a Ház, hogy az elnökségre bizza a Ház összehívását és napirendjének megállapítását. Az ülés tíz percig tartott.

Az új vármegye tisztviselői.

(Nem nevezhetők ki alsóbb fizetési osztályba.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 24.

A képviselőház pénzügyi és közigazgatási bizottságai ma délután fél öt órakor Tisza István gróf, Sándor János és Teleszky János miniszterek jelenlétében, Khuen Hederváry Károly gróf elnöklete alatt folytatták ülésüket, amelyen jelen voltak még Perényi Zsigmond, Némethy Károly államtitkárok és Ladik Gusztáv miniszteri tanácsos. A bizottságok részletesen is tárgyalták és elfogadták a vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottakról szóló törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalásnál

a javaslat második szakaszához

Simonsics Elemér azt javasolja a belügyminisztériumra vonatkozólag a közigazgatási bírákra fenálló rendelkezéshez hasonlóan, hogy az ötödik fizetési osztály két csoportra osztassék és az egyikbe csak olyanok soroztassanak, akik külső szolgálatban, magasabb rangban legalább három évet szolgáltak. Azt az aggodalmát fejezi ki, hogy a központból kiküldött fiatal tisztviselők a külső szolgálatban, ahol gyakran gyors elhatározásra van szükség, meg tudnak-e felelni? Ép ezért talán oly főszolgabíró mellé kell beosztani az ily fiatal tisztviselőket, akik mellett már egy szolgabíró van.

Tisza István gróf nagyon rokonszenvezik azzal a felfogással, hogy a minisztériumokban, különösen a belügyben, a vezető állások a külső szolgálatban is tapasztalt tisztviselőkkel töltsenek be, de ezt helyesebb a miniszterre bízni, mint törvényben kimondani, mert bár kétségtelen, hogy például a belügyminisztérium vármegyei, városi és rendőri osztálya élére oly tisztviselőt kell állítani, aki külső szolgálatban is szerzett tapasztalatot, azonban vannak olyan ügykörök is, különösen más minisztériumokban, de a belügyben is, ahol az ott szükséges speciális ismeretek az illető ügykörben szerzhe-

már sokkal nagyobb lesz a jövedelme... No ezt ügyesen megcsináltam!

Répás megígérte, hogy a legközelebbi nap újból ellátogat.

Este nyolc óra felé ismét megszólalt a csengő. Egy hordár lépett be levéllel a kezében: Jucinak címezve.

— Ó irt! — kiáltott fel boldogan Juci és nyugtalanul tépte fel a borítékot.

— Nesze! — adta át az anyjának a levelet és az ajkát kétségbeesetten biggyesztette le.

Az asszony előtt táncoltak a betűk, amint olvasni kezdte: „Kedves kisasszony, ne legyen feltűnő elmaradásom, de nekünk el kell válni. Nem akarom hosszúra nyújtott levelemmel szives türelmét kimeríteni. Talán meg fog érteni, ha rövidesen kifejttem, hogy velem valami rossz szellem játékot üzött. En beleszerettem egy bájos modoru, szép, szolid beszédű leánykába és a midőn már a megvalósulást véltem magam előtt látni, akkor ébredtem arra, hogy a fehér leány szoba lakója nem méltó a fehérségben rejlő szimbolumhoz. Annak legjobb szimboluma egy égő-piros misztikus homályu, bűnös asszonyi boudoir...”

Az anya szeméi mérgesen felvillantak. Boszusan dobta el a levelet és magából kikelve lihegte:

— Bolondok... Az ember nem igazodhat el rajtuk...

Ezalatt Juci a fehér leány szobában dühösen tépte tovább a szoknya felsliccelését... Tépte, addig tépte, míg az egész ruha használhatatlanná vált...

Dr. Sebestyenné — Lia.

tők meg. A közegészségügy általános rendezése alkalmával annak idején az orvosok is egységes státusba fognak kerülni, ami előmenetelük szempontjából kétségtelenül előnyös lesz. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a jól dotált főorvosi állásokra is eljuthatnak a járásorvosok. A főlevéltárosok tekintetében utal arra, hogy indokolt esetben a főlevéltárosok helyzetén a költségvetések során is lehet segíteni, kéri tehát a javaslat rendelkezéseinek változatlan elfogadását. Az árvaszéki ülnökökre vonatkozólag megjegyzi, hogy helyes, hogy az árvaszéki tisztviselők átmehessenek a külső szolgálatba és viszont. Ez idő szerint az árvaszéki ülnökök közül száznegyven a hetedik és száznegyven a nyolcadik fizetési osztályban van. A javaslat eredeti szövegével szemben javasolja, hogy az akként módosították, hogy az árvaszéki ülnökök egyharmadrésze a hetedik, egyharmadrésze a nyolcadik és egyharmad része a kilencedik fizetési osztályba soroztassék.

A szakasz utolsó előtti bekezdéséhez a következő pótlást javasolja:

— A vármegyei közigazgatási tisztviselői állásoknak állami állásokká való átszervezése alkalmával az egyes tisztviselőket

nem lehet alsóbb fizetési osztályba kinevezni,

mint amelybe a törvény hatályba lépte idején tartoztak.

A szakasz utolsó bekezdéséül a belügyminiszter a következő pótlást javasolja:

— Az állami alkalmazottak sibi ellátásáról szóló 1912. LXV. t. c. 127. szakaszának rendelkezéseit a tisztii főügyesekre és ügyészekre is megfelelően lehet alkalmazni.

A bizottság ezután a szakaszokat a belügyminiszter módosításával elfogadta.

A másik aggodalom a vármegyei központi tisztviselőkre nézve is fennállhat s ezen a főispán szükség esetén beosztási jogával segíthet, azonban a fiatal minisztériumi tisztviselők kinevezése is átmeneti intézkedés.

A bizottság ezután a második szakaszt a javaslat eredeti szövegével fogadta el.

A negyedik paragrafusnál Beöthy László előadó ismerteti

a járási orvosok kérését,

amely arra vonatkozik, hogy bizonyos szolgálati idő után ők is bejuthassanak a VIII. fizetési osztályba.

Páll Alfréd ajánlja, hogy a járási orvosok hét-nyolcad részét a nyolcadik fizetési osztályba sorozzák, Berzeviczy Albert pedig azt kívánja, hogy a főlevéltárosok két-nyolcad része a hetbe, három-nyolcad része a nyolcba, a többi a IX. fizetési osztályba soroztassék. Vermes Zoltán a járási orvosok két-harmad részét a kilencedik, a többit a tizedik fizetési osztályba kívánja soroztatni. Scitovszky Béla a járási orvosokra vonatkozólag azt javasolja, hogy azok I harmadrésze a VIII., egy harmadrésze a IX. és egy harmadrésze a X. fizetési osztályba soroztassék, míg a főlevéltárosokra vonatkozólag Berzeviczy Albert indítványát fogadja el. Desbordes Ernő az árvaszéki ülnökökre vonatkozólag azt kívánja, hogy azok három nyolcad-része ne a IX., hanem mint eddig a VII. és VIII. fizetési osztályba soroztassék. A járási orvosokra vonatkozólag csatlakozik azon kívánsághoz, hogy azok egy része a VIII. fizetési osztályt elérhesse.

Sándor János belügyminiszter kijelenti, hogy a javaslat az egyes tisztviselői kategóriák fizetését illetőleg azért nem megy el tovább, mert minden további lépés lényeges további megterheléssel jár, pedig tekintettel kell lenni az állam pénzügyi helyzetére. Hangsúlyozni kívánja, hogy

a mainál hátrányosabb helyzetbe egyetlen tisztviselői kategória sem jut.

Az orvosok közszolgálati működését a legteljesebb mértékben méltányolja, de nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a járásorvosok magángyakorlatot is folytathatnak, amiben hivatali állásuk tekintélye még segíti is őket. A járásorvosokat illetőleg javasolt módosítás 210,000 korona költségtöbbletet jelentene. A járásorvosok közül eddig százhetvenegyen a kilencedik és háromszázhetvenegyen a X. fize-

tési osztályban voltak, míg a javaslat szerint 148 a IX. és 294 a X. fizetési osztályba jut, a helyzet tehát javult.

A javaslat 5-8 szakaszait a bizottság változatlan szöveggel fogadja el.

A kilencedik szakasznál Simonsics Elemér javasolja hogy

az alispán a főispán, vagy a közigazgatási bizottság kezeihez tegye le az esküt.

Tisza István gróf kijelenti, hogy annak, hogy az alispán miként teszi az esküt, nem tulajdonít fontosságot, de rámutat arra, hogy amikor az alispán a törvényhatóság közgyűlésének színe előtt tesz esküt, ebben kifejezést nyer

az alispán és az önkormányzat közti szerves kapocs,

amire a maga részéről nagy súlyt helyez. Nagy kár volna, ha az alispánt száraz bürokratává tennék. A főispán egyéniségében kell a garanciának megjelenni, hogy érvényt tud szerezni annak a helyzetnek, hogy a vármegyében a kormányhatalom képviselője és viszont az a felfogás, hogy az alispán amikor tekintetes ur volt, sokkal nagyobb ur volt, mint az ötödik fizetési osztályba sorozott méltóságos alispán.

A bizottság a javaslatot eredeti szövegében fogadta el.

A tizenegyedik szakasznál Beöthy László óhajtanónak tartja, hogy az a tisztviselő, akit fegyelmi vétség fenn nem forgása esetén a fegyelmi hatóság áthelyezni rendel és aki ezt az áthelyezést nem fogadja el, ne tekintessék lemondottnak, hanem részesüljön végkielégítésben vagy nyugdíjban.

Tisza István gróf utal arra, hogy a tisztviselőnek az a joga, hogy nyugdíjba mehet, ha az áthelyezést el nem fogadja, bizonyítja, hogy az a vád, hogy a kormány a tisztviselők érdekeit nem tekinti, alaptalan. A szolgálati pragmatikát a reform kapcsán nem lehetett megoldani, mert ez a reformot nagyon elodázta volna. Hajlandó azt a pótlást tenni, hogy a tisztviselőt csak fegyelmi ítélettel megállapított áthelyezéssel szemben ne illesse meg a nyugdíj joga, ha az áthelyezést nem fogadja el.

Sándor János belügyminiszter a következő módosítást javasolja: Az áthelyezett, vagy beosztott tisztviselő azokat a jogokat és kötelezettségeket gyakorolja, amelyek azzal az állással vannak egybekötve, ahonnan áthelyezték.

A tizenegyedik szakasznál Beöthy László kéri, hogy a fegyelmi ügyeknél végleg választandó összegnek nagyságát a fegyelmi ügy nagyságához mérten állapítsák meg.

Tisza István gróf nem osztja azt a felfogást, amely a tisztviselőt a miniszterrel szemben minden vonalon védelemben akarja részesíteni, mert

ez a parlamenti kormányzás negatívuma.

A javaslat lényeges javítást tartalmaz e tekintetben is. A fegyelmi törvény reformja alkalmával az elvesztett fizetések tekintetében kategóriákat kell megállapítani. Azt kimondandónak tartja, hogy a felfüggesztett tisztviselő veszített illetménye nem haladhatja meg a tisztviselő három havi illetményére eső hányadot ha feddésre, vagy dorgálásra, hat havi illetményére eső hányadot, ha pénzbírságra ítéltetett.

A javaslat további szakaszait egyhangulag fogadta el a bizottság, amely holnap délelőtt féltizenegy órakor kezdi meg a harmadik törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcíkjukat — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbőzet szíves megtérítését kérjük.

Megmarad a múlt évi adó.

(Borbélyok a kivető bizottság előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

Ma viték meg a csata második napját. Ne tessék az albán háború véres ütközeteire gondolni, sem a görögök és törökök között dúló viszálykodásra, hanem arra a háborúra, amelyet Arad polgárai indítottak az ijesztő adóemelés terve ellen. Szerencsére ma is — mint tegnap — mi győztünk, jámbor adóalanyok és az adókivető bizottság megnyugtató határozatai mögött az államkincstár képviselője, mint a legyőzött ellenfél, kénytelen volt visszavonulni. Kijelentette ugyan, hogy ezt nem hagyja és bőven emlegette a felebbezést, minden reménységgel az adófelszólamlási bizottság iránt, azonban aligha hisszük, hogy ott több sikerrel debütálna.

Ma a borbélyok napja volt és reggel kilenc órakor a nagyterem zsúfolásig megtelt a hajművészeivel, akik annyira gondosak voltak, hogy némelyikük maga helyett, bizonyára volt rá oka, a feleségét küldte el.

Mialatt a bizottság tagjai gyülekeztek, a borbélymesterek megállapították, hogy teljes létszámmal vonultak fel és ma délelőtt sok férfi lesz kénytelen borostás arccal járkalni, mert sok műhelyben nem akad munkás. (Olyan is volt ugyanis, aki a segédjét is elhozta, hátba tanu kell rá, milyen rosszul megy az üzlet.) Negyedtíz órakor Múlek Lajos dr. elnöklésével hozzáfogott a bizottság munkájához. Először a bírósági végrehajtókkal, bodegásokkal végeztek, akikkel nem sok baj akadt. A közismert Löwy Náci humoros oldaláról fogta fel az ügyet. Meg is kacagtatta a bizottságot is, a hallgatóságot is. A javaslat 107 koronában kérte megállapítani Náci bácsi adóját. Ő azonban ilyenkor sorakoztatta fel ellenérveit:

— Az nagyon sok, kérem. Még a tavalyit is nyögöm. Olyan rosszul megy az üzlet, hogy még az államnak kellene nekem szubvenciót adni.

Ezt ugyan nem látta be a bizottság, de azért a 109 korona helyett 67 koronában állapították meg az adóját. Ebbe bele is nyugodott.

Az első borbély, aki a bizottság elé állt Bauman József. Nem nagyon tudott szólni s ki is kapott társaitól.

— Magára 16 korona kivetését javasolják — mondja az elnök.

— Egy kicsit sok, de ha nem engednek belőle, mit csináljak?

Tanácsot nem kapott, ellenben az adóját tényleg 16 koronában állapították meg.

Volt egy másik is, aki nem nagyon iparkodott adóját leszállítani. Nemzör Istvánnak 21 koronát javasol a pénzügyi titkár.

— Belenyugszom, csak az egy koronát kérem törölni.

— No jó — ezt megkapja, szól az elnök s elengedték az egy koronát.

A derüs jeleneteket szomorú epizód váltja fel. Benjug Ferenc helyett a felesége jött el. Sirva panasolja, hogy elmebeteg az ura, nehezére esik minden krajcárt fizetni.

— Egy koronát havonta csak tud fizetni — mondja Múlek.

— Hát azt elbírom — felel az asszony. Megállapítják az adóját 12 koronában.

Woltz József nem nagyon bizott a szónoki képességeiben, írásban is beadta érveit, de írásművészete sem volt elég fényes ahhoz, hogy 31 koronánál kevesebbet állapítson meg a bizottság.

— Sok, sok — szól Woltz, majd rövid gondolkodás után kiböki:

— Felebbezek!

— Az első fecske — mondják a bizottságban, mert ő ma az első, aki megfelebbezi a bizottság határozatát.

Papp Izidor azon panaszkodik, hogy sok a házbér.

— Ne fizessen annyit — veti ellen a bizottság egyik tagja.

— Hát mit csináljak?

— Sztrájkolni kell — biztatja Múlek, aki úgy látszik nagyon jószívű háziúr lehet.

— Váry Jánost már a társai biztatják, egyik társa oda is sugja a fülébe, hogy miként érveljen.

— Ne szóljon a kártyába, törődjön a magabajával — így köszönte meg Váry a jó tanácsot.

Gruber István adóját 190 koronában javasolja a pénzügyi titkár.

Az öreg mester megsimogatja lengő szakállát, aztán előadja, hogy ezt sokallja, ő már öreg, a fiatalok jobban győzik a munkát és a konkurencia miatt le kellett szállítania az árakat. Ezt az érvelést el is fogadták s adóját 80 koronában állapították meg.

Dél felé, mikor mára vége volt a nagy munkának, egypár borbélymester állott még a teremben. Hatan-heten voltak, őket kifelejtették a listából, de azért eljöttek. Dolguk, beszédjük nem akadt, valószínű, hogy a fodrászok között vették fel őket az adózók közé, ki is adták a jelszót egymásnak, hogy újra eljőnek, amikor a fodrászok adóját tárgyalja a bizottság.

TANÜGY.

(=) A női ipariskola kiállítása. Nagyszerűen sikerült a női ipariskola kézimunka kiállítása. Egész nap óriási az érdeklődés a szebbnél-szebb darabok iránt. A kiállítás még holnap (csütörtökön) nyitva van, délelőtt 10-12-ig és délután 4-7-ig.

(-) A Ferenc-téri polgári iskola évről ünnepélyét június 27-én pénteken délelőtt 9 órakor tartja meg az intézet nagytermében a következő műsorral: Igazgatói megnyitó beszéd. Himnusz. Éneki az ifjúsági énekkar. Mohács. Költmény báró Eötvös Józseftől. Szavalja Veres János III. b) osztályu tanuló. Rákóczi. Petőfi Sándor költeménye. Szavalja ifj. Veres Imre II. b) osztályu tanuló. Kurucdalok. Előadja az ifjúsági énekkar. Tompa Mihály „A gólyához” című költeményét szavalja Haasz M. IV. a) osztályu tanuló. Fohászkodás. Óda. Berzsenyi Dánieltől. Szavalja Boros Kálmán IV. a) osztályu tanuló. Népdalok. Ifjúsági énekkar. Ki volt nagyobb? Költmény. Tóth Kálmántól. Szavalja Muzsaj János IV. b) osztályu tanuló. Bucus az intézettől. Elmondja Wetter Béla IV. b) osztályu tanuló. Csata dal. Ifjúsági énekkar. Záróbeszéd. Az ünnepélyen szülőket és más érdeklődőket szívesen lát az igazgatóság.

(-) Vizsgálatok. Az Aradi Kereskedők Köre által fenntartott női kereskedelmi szaktanfolyamban június 25-én, csütörtökön délután 3 órakor lesz a felső kereskedelmi iskola dísztermében a záró vizsgálatok, melyre a tanügy barátait és az érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

(-) Pályázat tandíjmentes helyekre. Az aradi kereskedelmi testület pályázatot hirdet az aradi felső kereskedelmi iskolában megüresedett két, a testület döntésétől függő tandíjmentes helyre. A pályázók közül kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak gyermekei előnyben részesülnek. A bizonyítvánnyal felszerelt kérvények augusztus 3-ig adandók be a testület titkárnál. (Szabadság-tér 7. sz. I. em.)

(-) Pályázat ingyen ebédre. Az „Összetartás” aradi szabadkőműves páholy pályázatot hirdet 1914-15. iskolai évre a budapesti diák-ebédasztalnál létesített két alapítványi helyére. Az alapítvány szerint két főiskolai hallgató díjmentes ebéd ellátásban részesül. Pályázatok a páholy vezetőségének címezve július hó 15-éig nyújthatók be. A kérelemhez mellékelendő a főiskolai látogatási bizonyítvány s annak igazolása, hogy a kérelmező szegénysorsu és semmiféle egyéb alapítványt nem élvez. Tanítók gyermekei előnyben részesülnek. A pályázatban csak aradi születésű ifjak vehetnek részt.

Miért piszkosak az aradi utcák?

(Bérbe adják az utca-tisztítást.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

Micsoda mennyisége a panasznak, mekkora tömege az elégedetlenségnek kellett ahhoz, hogy végre a tanács a köztisztaság terén valami radikális lépéssel a javítás, a reformok felé törekszik. Arad tiszta város. Ellenségei sem mondhatják, hogy az utcák elhanyagoltak, vagy piszkosak. Azonban részint ez csak a város belső részeiről mondható el nyugodt lélekkel, másrészt pedig a közönség igen sok kellemetlenség és bosszúság árán jut tiszta utcákhoz és terekhez. Az Aradi Közlöny szerkesztőségének asztalán halomban állanak azok a panaszos levelek, amelyekben azért sirnak az irók, mert Aradon úgy sepernek, hogy nagyobb a por, mint a mennyit a tisztaság ér, vagy pedig amiatt emelik fel szavukat, hogy az öntözetlen utcákat épen akkor tisztogatják, mikor legnagyobb a forgalom. Nem is szólva azokról az írásokról, amelyeket a teljesen elhanyagolt városrészekből kap a szerkesztőség. Vannak olyan helyek, amelyek egész éven át nem látnak soha seprőt.

Szóval eme „városi üzem” is osztja minden fajta városi üzem sorsát. Rengeteg pénzbe kerül és senkinek sincs benne öröme, senki sincs vele megelégedve. Szerencsére a közönség nem igen szokta elolvasni a város költségvetését és így nem tudja, hogy eddig évente 120 ezer koronát költött a város az utcák és terek tisztántartására. Mint azonban már megírtuk, most, hogy a törvényhatóság a külvárosi utcákat burkoltatja, a köztisztasági költségek emelésére Lócs Rezső gazdasági tanácsnok újabb 28 ezer koronát kért a tanácstól.

A közlekedési bizottságnak, Zubor Andor tb. főjegyző elnöklésével ma tartott ülésében, arról kellett véleményt mondania, felvétesse-e Kilenyi János főszámvevővel a jövő évi költségvetésbe a több kiadást? A bizottság számolt ide, számolt oda, a főszámvevő redukálni akarta az utcaseprők számát és négyzetméterekre kiszámította, mekkora területet kell egy seprővel tisztán tartani, de minden hiába, a költségeket csak nem lehet redukálni.

Végre is Zubor elnök, a bizottság helyesítésével így szólt:

— A köztisztasági viszonyok javítása házi kezelésben nem lehetséges. Bürokratikus intézményekkel az ilyen fontos ügyek nem reformálhatók. Hiába rendeljük el, hogy hajnalban kell tisztogatni, ha nincs, aki ellenőrizze. Anomália az is, hogy a főkapitány és a gazdasági tanácsnok az utcák tisztántartásával toglalkozzának többi teendőik rovására. Az utcák és terek tisztántartása folytonos újabb áldozatokat kíván és még sem tudunk célt érni. Új berendezések kellenek, a főkapitány ur automobil öntöző kocsi kíván és sok mindenre lenne szükség, úgy, hogy jövőre a köztisztaság címén legalább százötvenezer korona terheli a várost. Ezen a mai tarthatatlan állapotban radikálisan és célravezetően csak úgy lehet segíteni, ha az utcák seprését, azok tisztántartását, a parkok tisztogatását, a városi házi szemét fuvarozással együtt a törvényhatóság bérbe adja. A városnak igen tökéletes felszerelése van, amelyet a bérlőnek rendelkezésére bocsáthat, úgy, hogy annak nagy befektetésre nem is lesz szüksége. A vállalkozóval szemben aztán a legszigorubb ellenőrzésnek lesz helye.

A bizottságnak igen tetszett az eszme, elfogadta azt és javasolja a tanácsnak, hogy még a költségvetés összeállítására előtt tárgyalassa a kérdést a törvényhatósággal.

VÁROS ÉS MEGYE.

A kulturpalota műtárosi állása.

(Küldöttség a főispánnál és a polgármesternél.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

Június 22-én járt le a kulturpalotánál szervezett műtárosi állásra kiírt pályázat s a jelzett határidőig nyolc pályázó küldötte be kérvényét a polgármesteri hivatalhoz. Közöltük a folyamodók névsorát, akik között van tudvalevőleg Szudy Elemér lapszerkesztő is. Szudy érdekében a törvényhatósági-bizottságnak egy igen tekintélyes küldöttsége járt ma Urbán Iván báró főispánnál és Varjassy Lajos polgármesternél. A küldöttséget Leitner Ernő dr. igazgató-főorvos és Stauber József, az Aradi Közlöny főszerkesztője vezették.

Először Urbán Iván báró főispánnal tisztelegtek a városatyák, akiknek nevében Leitner Ernő dr. szólt. Kijelentette, hogy annak a hetven bizottsági tagnak a kívánságát jöttek tolmácsolni, akik még március havában, aláírásukkal ellátott kérvényben fordultak a közgyűléshez, hogy a műtárosi állást töltsék be s arra, mint legérdemesebbet Szudy Elemért válasszák meg.

A főispán, aki lekötözött szivességgel fogadta a küldöttséget, válaszában biztosította a megjelenteket, hogy a kérelmet teljes jóindulattal veszi tudomásul. A választ megéljenzették.

A küldöttség ezután átvonult a városházára, ahol Varjassy Lajos polgármester előtt fejtette ki ugyancsak Leitner dr. a törvényhatóság többségének a műtárosi állás kérdésében elfoglalt álláspontját.

A polgármester kinyilatkoztatta, hogy mindenben homorálni kívánja a küldöttség s egyben a közgyűlés többségének óhaját, annál is inkább, mert erről írásbeli dokumentum van s ő maga személyében is megvan győződve róla, hogy ez az állásfoglalás nemcsak a közhangulatnak, de a közérdeknek is megfelel.

A deputáció tagjai a polgármestert zajosan megéljenzették.

A pályázati kérvényeket valószínűleg még e hét folyamán felterjesztik a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségéhez s ha onnan visszaérkeztek, a törvényhatóság csak akkor ejti meg a választást.

Athelyezendő fatelepek. A tanács elhatározta, hogy az Óvár-téren a mai helyen megszünteti a fatelepeket. A város szabályozási bizottság ugyancsak az Óvár-téren jelölt ki részükre helyet egy ma bérbeadott üres területen és utasította a mérnöki hivatalt, hogy jelölje ki az elhelyezés határait, a tanácsnak pedig előterjesztést tesz a felmondásra.

Vételre ajánlott kincstári telek. A pénzügyminiszter leirt a városhoz és felajánlja megvételre az Óvár-téren a volt Atzél Péter telket, amely most a kincstár tulajdona. A városszabályozási bizottság ma tartott ülésén úgy határozott, hogy a város csak akkora területet vesz meg, amennyi az utcarendezésekhez kell. Öt koronát ajánl a bizottság egy négyszögölért.

Kilenc hadipilóta egy sirban.

(Hódolat a levegőben a katasztrófa áldozatainak.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, június 24.

Ma délelőtt egy órakor a központi temető közös sirjában hantolták el a fischamendi katasztrófa kilenc áldozatát. Ófelsége a temetésen, amelyen katonaság és polgárság-rendkívül nagy számban jelent meg, Paar gróf főhadsegéddel képviseltette magát. A Bécsben időző főhercegek és idegen államok katonai attaséi kivétel nélkül megjelentek.

Egyegyed egy órakor a temetési csarnok bejáratánál felállott a negyedik gyalogezred két százada zenével egy őrnagy parancsnoksága alatt. A léghajóosztály ötvennégy katonája, akiknek feladatuk volt a koporsókat a vállukon a sirig vinni, szintén itt foglaltak helyet. Egyidejűleg a temető második számú kapuja elé a második tarackezred négy ágyúját vontatták.

Fél egy órakor megkezdődött a temető második számú kapuja előtt a temetés részvevőinek felvonulása, akik közül azonban csak kevesen juthattak be a kis kápolnába. A kápolnában voltak elhelyezve a holttestek egy fekete bévont ravatalon. Pompás délszaki növények, rengeteg számú koszorú, égő gyertyák tömege tette teljessé a gyászpompát. A kilenc koporsó fekete lepellel borítva áll sorban egymás mellett. Előttük kis asztalkán párnák vannak, melyeken az elhunytak rendjelei fekszenek.

A második kapu bejáratánál az érkezőket Tertain a közlekedési dandár főnöke és Uzelac alezredes, a léghajóosztály parancsnoka fogadták a léghajó osztály tisztjeinek társaságában. Félegykor érkezett meg Weizskirchner dr. polgármester az alpolgármesterek társaságában. Ófelsége képviselőjében Paar gróf főhadsegéd Margutti lovag őrnagy kíséretében, Lipót Szalvátor főherceg képviselőjében Lobkowitz herceg jelent meg. Péter Ferdinánd főherceg személyesen jött el. A kápolnába a főherceg, Paar gróf, Lobkowitz, Stürgh osztrák miniszterelnök, Krobotin hadügyminiszter és hadsegéde, Georgi Landwehr miniszter, Kánik vezérőrnagy, Konrad képviselőjében, Üxül-Ghilleband gárda kapitány, Frank Liborius, Aufferberg, Leitner báró hadsereg felügyelők és a katonák vezető méltóságok jutottak be.

A koszorúkat egy órakor kocsiakra rakták, azután hat-hat léghajó osztálybeli katona a koszorúkat bevitte a kápolna főhajójába, ahol Bielik tábori püspök beszentelte. A beszentelésnél a legközelebbi családtagok, Ófelsége képviselője, Péter Ferdinánd főherceg és Lipót Szalvátor főherceg képviselője volt jelen.

A sirnál ismét beszentelték a koporsókat, azután két kivonult Deitschmeister század dísztüzet adott, a tábori tarackok pedig ágyulóvésekkel bucsuztatták a halottakat.

A nemzetközi repülő miting résztvevőinek egyrésze impozáns módon adott kifejezést gyászának. A temetés ideje alatt husz repülőgép az asperni térről felszállt. A gépeken fekete zászló lengett, a pilóták átrepülték a Dunát és a központi temető fölött keringtek. Türk és Dippnósek aviatikusok gyászfátyollal bevont koszorút dobtak a sirba. A temetés után a gépek az asperni téren újból leszálltak.

A titokzatos gyorsrajzoló.

(Fantasztikus leleplezések. — Feljelentés az aradi rendőrségen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

Az aradi rendőrség büntető osztályán Beretz Ferenc rendőrkapitánynál kedden délelőtt megjelent Szavu Konstantin, az aradi Románul felelős szerkesztője és különös feljelentést tett.

— Napok óta jár Aradon egy fiatal ember — mondotta a román lapszerkesztő — és mindenhol azt hieszteli, hogy őt Romániában román katonatisztek kémkedést elősegítő szolgálataokra bérelték föl, később pedig arról győződött meg, hogy ezek a kémkedő román tiszték az erdélyi turnéra induló és utjában Aradon is vendégszerepelt román szintársulat színészei között vannak. Templinszky Dzsó a fiatal ember neve és foglalkozása állítólag gyorsrajzolás. Miután a romániai szintársulat aradi vendégszereplését több ismert aradi román vezető ember is előmozdította és én magam is eljártam a hatóságok előtt a vendégszereplés engedélyezéséért, kötelességemnek tartom, hogy az állítólagos Templinszky meséit leleplezzem. Ez az ember már beköborolta ezzel a kémekről szóló mesével Erdély több városát. Legutóbb Nagyváradon járt, onnan jött át Aradra. Mindenhol kávéházzal kávéházzal jár és egyaránt megpumpolja más-más mesével a románokat is, magyarokat is. Véget akarok vetni ennek a misztifikációnak és kérem: nyomozzák ki Templinszkyt, vonják kérdőre, hadd álljak szembe vele és hazudtoljam meg bízhatatlan történetét. Mert ugyebár természetes, hogy egy pillanattal sem tűrheti az aradi románság, hogy azzal gyanúsítsák, mintha tudva, vagy tudatlanul kémkedő katonatisztek segített volna Aradra a tavaly ittjárt román társulattal.

Beretz rendőrkapitány — miután meggyőződött arról, hogy Templinszky Aradon sem szállodából, sem magánlakásból nincs bejelentve, tehát bejelentés és foglalkozás nélkül tartózkodik itt: megbizta a detektiveket, hogy kutassák fel valamire, az élénk fantáziájú gyorsrajzoló. A detektivek már bejárták a kisebb aradi szállodákat és megszállóhelyeket, azonban eddig még nem találtak Templinszky nyomára, akit különben tegnap láttak utoljára egy aradi kávéházban, hol nagyváradi, aradi és fővárosi lapokat mutogatott, amelyek megírják a kémkedő román katonatisztek történetét. Ugy látszik nességét vette a rendőrség érdeklődésének és odébb állt más városba, más hiszékeny embereket keresni a színész szerepben kémkedő román tiszték kalandos meséjéhez.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi parkünnepély részletes műsora. Az aradi jótékonyági intézmények nyári ünnepségeinek sorozatát méltóképen zárja le az a méreteiben nagyszabású parkünnepély, amelyet a Tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete vasárnap, június 28-án a kulturpalota előtti sétányon, a Baross-parkban és a Marosparton rendez. Az ünnepély műsora a következő: A 33. gyalogezred zenekarának hangversenye, Zellner Sándor karnagy vezetése alatt. A Baross-park tisztásán délután öt órakor: A Máv. dalegyesület hangversenye, Szablóczky János karnagy vezetése alatt. Prológ. Irta: Mohos Ágoston, szavalja Novák Irén. A polgári leányiskola énekkarának hangversenye. Longhi Jenny hárfaművész előadása Goldzieher Pál gondonkakiséréte mellett. Táncegyveleg: Vannay Böske, Marosi Mici, Péterffy Sárika, Behm Olga és Bihary Etelka, Ungár Magda, Kakujay Mici, Müller Ilus, Szokolozay Médi, Fock Ilonka és Lesskó Sándor. A Baross-parki kioszk előtt délután hat órakor: Kabaret. Előadók: Pusohler Mariska, Müller Hedvig, Kiss Dani, Simon János és

Spitz Lajos. A songorakiséretet Horóczy Artúr né látja el és Váradi Alfréd konferál. Világposta. — Gyermekszépségverseny. — Szerencsekerék sok nyermény tárgygyak Alkonyatkor: A Baross-park és Maros-part tündéres kivilágítása. Tárógató a kulturpalota kupolájáról. A Máv. Dalegyesület lampionos szerenádjá. Tüzijáték a Maros várfelölí partján. A katonazenekar takarodója. Az ünnepség után a Neptun-fürdő fényesen kivilágított udvarán társasvácsora étlap szerint, a rendes árakkal. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyt a kulturpalotában tartják meg

Tabakovits Emil a kötelező ravatalozásért.

(A temető rendezetlen állapota.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

A város építészeti bizottságában ma délelőtt egy igen nagyjelentőségű intézmény létesítésének eszméje foglalkoztatta a tagokat. A kötelező ravatalozás kérdése vetődött ismét felszínre és a bizottság előterjesztést tesz a tanácsnak, hogy az évek óta érvelt ügyet végre intézze el. Tabakovits Emil tette szóvá és sürgette meg, mert véleménye szerint a város közegészségügyi viszonyait hiába igyekeznek a legmodernebb építési szabályzattal szolgáltni, ha a ragályozás terjedéséről a mai állapotok fentartásával maga a város gondoskodik.

A bizottság a Kapa-utcai iskola fürdő terveit tárgyalta és ennek kapcsán Tabakovits rámutatott arra, hogy több olyan közegészségügyi intézmény vár megoldásra, amelyet a közvélemény már megérlelt és érthetetlen módon folyton halogatják a közönség óhajainak kielégítését. Ilyen például a temető rendezése, amelynek mai állapotát botrányosnak meri mondani. Eltekintve attól, hogy direkte kegyelet-sértő és a hely szomorú fenségességével abszolúte nem hanzzik egybe a bejárat, maga a temető is olyan, hogy modern szemmel nézve egészenen visszataszító. Rendezetlenség és rendetlenség mindenütt, úgy hogy egyáltalában, nem látszik meg a temetőn, hogy Arad város a fentartója.

— A temető rendezése elodázhatatlan — folytatta — de egy pillanatnyi halasztást sem tűr véleményem szerint a kötelező ravatalozás behozatala sem. A kérdés nem most vetődik fel először, a főorvos is tett már javaslatot, de semmi sem történt, noha más városokban minden nehézség nélkül meg tudták valósítani ezt az elsőrendű közegészségügyi instituciót. Ma már igen sokat veszített az egyház ellenállása is az erejéből, mert a gyakorlat bebizonyította, hogy sem a vallásos szertartások, sem a kegyeletes érzés nem kívánatik ahhoz, hogy a halottat nem otthon, hanem a temetőben ravatalozzák fel és onnan a szertartások betartása mellett temessék el. Tudok olyan esetről, hogy a ravatalozó oly módon van építve, hogy egyszerre több felekezet papja is végezheti a maga lelkészi funkcióját anélkül, hogy egyik a másikat zavarná. A lakásviszonyokat sohasem lehet oda fejleszteni, hogy az otthoni ravatalozás veszélyeit ellensúlyozni tudják. Hiába küzdünk a tuberkulózis és más fertőző betegségek ellen, ha eltűrjük, hogy a gyászest által súlyított család a lakásában még 48 óráig érintkezék a halottal, a lakás fertőtlenítetlen maradjon. Indítványozom, hogy az építészeti bizottság sürgesse meg a tanácsnál a kötelező ravatalozás kérdésének megvalósítását.

Zubor Andor tb. főjegyző, a bizottság elnöke kijelentette, hogy a temető kapujának elkészítése igen rövid időn belül aktuálissá lesz és az egész temető ügy, Tabakovits indítványával egyetemben, szőnyegre kerül.

Ujencok tömeges szökése Aradmegyéből.

(A sorozás szomorú eredménye. — Majdnem ezer „a távollévők száma.”)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

Most fejezték be Aradmegyében a sorozásokat. A vármegye tíz járásából nyolcnak a számadatai rendelkezésünkre állanak s ezek a számok mélyen lehangolóak. A pontos adatok szerint ugyanis a sorozás alá kerülő ujencok közül 721 megszökött és a hatóságok nem tudják, hogy hol, merre bolyonganak. A kormány és a büntető hatóságok tudvalevően mindent elkövetnek, hogy a sok kivándorlást megakadályozzák és a legszigorubb intézkedések dacára is egy-egy járás hadköteleseinek körülbelül 30—40 százaléka kiszökött Amerikába, vagy Romániába.

Az alább következő kimutatás megdönthetetlen számadatokkal igazolja, hogy az ország ama néptömegének, amelyből a hadsereg az anyaga legnagyobb részét meríti, elkeseredettsége szomorú állapotot teremt. Aradmegyében mostanig alig volt panasz a sorozásoknál, s legfőljebb a románok szökdöstek át a határon, mert Romániában nem kell az idegeneknek fegyvert fogni. Az itt közölt adatok azonban azt igazolják, hogy a magyarok se tekintik már hazájukat ama szent földnek, amelyen „élned halnod kell”. Aradmegyének a magyarok által lakott járaisaiból most talán még nagyobb a szökevények száma, mint a nemzetiségieké.

Az aradi járásban 828-nak kellett volna sor alá állani, de csak 708 legény jelentkezett, 120 pedig megszökött. A jelentkezők közül 256-ot besoroztak.

A borosjenői járásban az anyag nagyon gyönge volt, mert 875 közül 273 legény maradt bent; 30 pedig ismeretlen helyen tartózkodik.

A borossebesi járásban szintén elszomorító a helyzet: 809 állításkötelesből 128 megszökött s összesen 208 maradt bent.

A kisjenői járásban megdöbbentő az arány. 1233 legényből csak 470 vált be. A hivatalos kimutatás nem említi meg, hogy hányan szöktek el a sorozás elől.

A magyarpécskai sorozójárársban — ahol magyarok jelentékeny számmal vannak — 804 legénynek kellett volna felvonulni, de 117 „távol volt”, ami annyit jelent, hogy bucsu nélkül mentek ki Amerikába. A jelentkezők közül 211 „tauglich” lett.

A máriaradnai járás területén 734-ből 249 vált be, 48 pedig megszökött.

Nagyhalmagy járásában sor alá került 466; ebből összesen 63 legényt vettek be; megszökött 107 egyén; a jövő évre visszavetettek 214-et.

A világosi járásban 879 embernek kellett volna jelentkezni, de ezekből 176 jobbnak látta, ha Amerikában, vagy Romániában várja be a sorozást. A szökevények így osztottak meg: I. korosztályban 82; II-ban 50; III-ban 44. — A megmaradtak közül bevált 258.

A tornovai és eleki járásból pontos adataink nincsenek, csak hozzávetőlegesen tudjuk, hogy az előbbiben tíz percent, az utóbbiban pedig 9 százalék a szökevények száma. Az eleki járásból tudvalevőleg abnormálisan nagy a kivándorlás az utóbbi években. Hogy mi ennek az oka, arra nem tudnak kielégítő választ adni az illetékesek.

Nem tárgyalnak a felkelők a fejedelemmel.

(Visszautasított feltételek. — Készülődés újabb támadásokra.)

Távirati tudósítás.

Durazzó, június 28.

Meghiusult alkudozások.

Durazzóból jelentik: A felkelőkkel megkötött fegyverszünet ma járt le. A fejedelem feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy a felkelők a következő feltételekkel hódoljanak be:

1. A fejedelem elősmerése.
2. Az albán zászló és címer respektálása.
3. A vezérek kiadása.
4. A fegyverek kiszolgáltatása.

A felkelők a legutóbbi feltételről hallani sem akarnak, míg az első három feltétel feltett hajlandók újabb tárgyalásokba bocsátkozni.

Rómából jelentik: Durazzóból érkezett jelentések szerint a kormánycsapatok és a felkelők közti tárgyalások megszakadtak, mert a felkelőknek nagyobb része nem hajlandó fegyvereit átszolgáltatni és vezetőit kiadni.

Durazzóból jelentik: Holnapra nagy összejutkozések várhatók. A felkelőkkel folytatott tárgyalások végleg meghiúsultak.

Elfogták a fejedelem leghűségesebb emberét.

Durazzóból jelentik tegnap este 10 órai kelettel: Prenk Bib Doda üzenete érkezett ide, mely szerint Kismínél a felkelőket elűzte a magaslatokról és 5 kilométerrel előrenyomult, úgy, hogy most 25 kilométerre van Durazzótól.

Rómából jelentik: A Stephani ügynökség jelenti Durazzóból este 10 óra 30 perckor: Prenk Bib Dodát a felkelők megverték, elfogták, de becsületesen ellenében, hogy a további ütközetben nem vesz részt, szabadon bocsátották.

Bécsből jelentik: Itteni illetékes körök megcáfolják Prenk Bib Doda elfogatásának hírért.

Rómából jelentik: Az estilapok megerősítik Prenk Bib Doda elfogatásának hírért, a részletek azonban még hiányoznak.

Durazzó bevehetetlen?

Valonából jelentik: A Liuszra mellett a felkelők által megvert kormánycsapatok parancsnoka megmaradt embereivel Siesibe vonult vissza. Onnan táviratozott Durazzóba és jelentette, hogy a várost a felkelők ellen nem tudja megvédeni.

Durazzóból jelentik: Újabb hírek megerősítik, hogy a felkelők Elbasszánt elfoglalták. A kormány helyőrségén kívül két holland tisztet, Mölsan őrnagyot és Reiner századost is elfogták. Nuredin bég dél felé nyomuló csapatait megverték a felkelők és Beran felé visszaszorították. Hét ágyú a felkelők kezébe jutott.

Bécsből jelentik: Az Albanische Correspondenz jelenti Valonából, hogy Barás helységét a felkelők elfoglalták.

Rómából táviratozzák: Albán katonai körökben a felkelők újabb heves támadásától tartanak annál is inkább, mert már nem kell félniük attól, hogy Durazzó megtámadása esetén hátba támadják őket.

Durazzóból jelentik: Az erődítmények elkészültek,

a város most már bevehetetlen.

Két parlamentaire érkezett ide, de ezekkel csak holnap tárgyalnak, nehogy ma megtekintessék az erődítményeket.

Letartóztatott hírlapírók.

Berlinből jelentik: Durazzóból érkezett jelentések szerint ma a sáncokban serény munka indult meg. A pétervári távirati ügynökség tudósítója és a Matin levelezője

nem voltak hajlandók a sáncokban dolgozni, mire letartóztatták őket.

Az orosz követ távollétében az olasz, francia és szerb követek tiltakoztak ez ellen a nemzetközi ellenőrző bizottságnál. Cron ezredes, a város katonai parancsnoka erre sajnálkozását fejezte ki az incidens felett és kijelentette, hogy az illető urakat nem ismerte.

A hatalmak Albániáért.

Bécsből jelentik: Az albán fejedelem a bécsi albán követ útján azt a kérést terjesztette a közös kormányhoz, hogy az osztrák-magyar hadsereg kebeléből küldessenek ki képző tisztek az albánok részére. Ha a kérést teljesítik, azon tisztek jönnek számításba, akik a múlt évben az albán nyelvű tanfolyamot elvégezték.

Pétervárról jelentik: Itteni politikai körökben azt beszélik, hogy Szasszanov külügyminiszter néhány nap előtt a francia, olasz és angol nagykövettekkel tanácskozott az albán kérdésről.

Tiltakozás

Justh Gyula kritikája ellen.

(Ujságírók az elnökükért.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 24.

Vasárnap, Bartha Miklós szobrának leleplezésén, megjelent Rákosi Jenő főrendiházi tag is, hogy a szobron elhelyezze az Otthon újságíró kör koszoruját. Justh Gyula, abban a hiszemben, hogy Rákosi beszélni akar, kijelentette a körülötte állók előtt, hogy megfogja akadályozni Rákosit a beszédben.

Az Otthon írók és hírlapírók körének választmánya ma délután rendkívüli ülést tartott, hogy tiltakozzék az ellen a sértés ellen, amelyet Justh Gyula a Bartha-szobor-leleplezése alkalmával Rákosi Jenőn, a kör elnökén elkövetett.

A gyűlésen Kóbor Tamás elnököt, aki előadta, hogy Rákosi Jenő a kör képviselőben vett részt a szoborleleplezésen s a kör koszoruját helyezte le. Arról, hogy beszélni fog, egyáltalán nem volt szó, aminthogy arról sem, hogy nem fog beszélni. Rákosi látván az fennepély irányát, nem kívánt beszélni. Justh azt állítja, hogy azért nem beszélt, mert ő tiltakozott ellene. Ez oly véletlen találkozása a dolgoknak, minthogy a nap felkel és a kakas kukorékol. A kakas jöhíszeműen gondolhatja, hogy ő kelti fel kukorékolásával a napot. Ami Rákosi személyét illeti, ő minden kritikával szemben megállja helyét, de nem lehet eltérni, hogy az Otthon-kör képviselője, akárki legyen is, kívülről megbíráható legyen. Az ily illetéktelen kritika ellen a leghatározottabban kell tiltakozni, Rákosit pedig ez alkalommal ismét biztosítja a kör, hogy mint elnökkel, mint kollegával és mint közéleti férfival egyaránt meg van vele elégedve és nem kívánhat hivatottabb, tisztességesebb és bölcsőbb vezetőt nála.

Mártonfi Márton felszólalása után Kóbor Tamás a következő határozati javaslat elfogadását indítványozta:

Az Otthon Kör választmánya szemben a Bartha Miklós szobrának leleplezésénél történt incidenssel kijelenti, hogy a leleplezésen Rákosi Jenő elnök a kört hivatalosan képviselte. Tiltakozik az ellen a felfogás ellen, mintha szabad elhatározása felülbíráható, vagy kifogásolható lenne, egyúttal mély tiszteletének, ragaszkodásának és köszönetének ad kifejezést elnökének ezuttal is tanúsított tapintatos és férfias magatartása miatt.

A választmány a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Kis király, operette.
Péntek: Cigányprimás, operette. Andai Ella vendégfelleptével.
Szombat: Matyólakodalom, népies játék. (Bemutató előadás.)

* A színház jelentései. Matyólakodalom. Szombaton lesz a bemutatója Garamszegi Sándor színművének, a Matyólakodalomnak, amely a főváros közönségét is egészen meghódította és a Nemzeti Színház állandó műsordarabja. Izgalmas drámai történetet is ad a népeletről, amelyben derűre-borúra váltakozik egymással, tragikus és humoros jelenetek váltják fel egymást és szereznek egy lebilincselő estét a közönségnek. A darab az összes elsőrendű tagokat foglalkoztatja: Benkőné, Heppesné, Follinuszné, Virágné, Polgár, Barics, Győző, Delli, Herold, Virágh, Zempléni játsszák a főbb szerepeket.

Vasárnap délután a Cigányszerzem kerül színre, amelynek fő női szerepeit Pataky Vilma, Diósy Nusi és Rontay Boriska játsszák.

Csütörtökön a Kis király kerül színre, a vezetőszerepekben Pataky, Diósy, Barics, Győző, Herold, Várnay, Virágh-gal.

A Cigányprimás pénteken vendéggel kerül színre. Sári szerepét Andai Ella, a soproni színház volt tagja játssza.

* Amerikai polgárháboru az Apollóban. Városszerte óriási érdeklődés előzi meg az Apolló színház pénteki bemutató előadását. Még két nap választ el „A gettysburgi csata” premierjétől s már is egész sereg előjegyzés történt a színház pénztáránál. Érthető ez a rég nem tapasztalt lázas érdeklődés, mert hasonlóan nagyarányu filmet keveset produkált a kinematográfia. Az amerikai polgárháboru döntő ütközetének véres csatáját nem kevesebb, mint 25000 ember vivja meg a fölvevő gépek erdejé előtt. Fokozza a kép értékét, hogy a történelmi esemény reprodukálásához Amerika tényleges katonai ezredeit sikerült megnyernie a filmgyárnak. A nagy látványosságzámba menő film csak rövid ideig marad az Apolló műsorán, mert egy egész sereg más mozgószínház vár arra. 3

* A haldokló bosszúja. — A Vezuv kráterében. (Az Uránia tegnapi bemutatói). Elismeréssel kell megemlékeznünk az Uránia színház tegnapi bemutatójáról, melyen a színház pazar bőkezűséggel három kiváló képet sorakoztatott fel egymás után a nagy számban megjelent nézőközönség előtt. Mind a három kép külön szenzációzámba megyen és köszönettel kell adoznunk a színháznak, hogy a három slágerben egyszerre gyönyörködhetünk. Az első kép fő mozgótagja a hipnózis, a legrejtelmesebb és legveszélyesebb tudomány, mely ime újra egy megrázóan erős drámát produkál. A hipnózis, amely áldást és gyógyulást is hozhat, de amely emberfeletti erővel ruhazza fel tulajdonosát, aki ha akarja, mint a kepben is, gonoszúságra használja fel és veszedelmet, romlást okoz vele. 5

* Az Apolló új műsora, amelyet ma mutatott be, nagy sikert aratott. A párisi midinetek színes életéből merített történet valósággal elragadta a publikumot. De a többi képeknek is nagy volt a sikerük. Holnap, csütörtökön utóljára megy ez a műsor. 3

* Örökre ... társadalmi dráma legközelebb az Urániában. 5

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

Prohászka püspököt bevádoló káplán.

— Elmozdított és tévedésből visszahelyezett pap. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Székesfehérvár, június 24.

A folyamodványok, még ha Rómába vannak címezve is, rendszerint valamiben mégis csak különböznek egy eleven káplántól, még akkor is, ha az fel van függesztve papi állásától. A székesfehérvári püspökség mégis összcserberélte Arany Ferenc Ferdinánd káplánt a pap Rómába küldött folyamodványával. Az instanciát kellett volna visszahelyezni — az irattárba, a tévedésből a káplánt helyezték vissza — hivatalába. Ennek a humoros tévedésnek azonban szomorú története van.

Hosszadalmas volna elmondani az Arany Ferenc Ferdinánd zavaros közdelmeinek történetét; csak konturjait adjuk a történet előzményeinek. Intrikák és kellemetlenségek során kegyvesztett lett a fehérvári püspök előtt a káplán, a jezsuitákhoz menekült, majd a lutheránus teológiára ment, később visszatért és a jezsuiták révén bűnbocsánatot nyert, de Prohászka egyházába nem akarta visszafogadni. Ekkor a pápához folyamodott. Bizony, végző keserűségében olyan hangon írt, hogy ez nem igen lehet szokásos papi fórumok előtt. Plébánosok szerelméről, papi zsarnokságról, megkorbácsolt papokról, leráncigált reverendákról írt, — mert meg akarta mutatni, hogy nem ő a legutolsó bűnös és kevés tisztelettel írt magáról Prohászkaról is, — „mert éhségében elfogyott türelme.“ És egyszer csak, 1913. december 12-én váratlanul a következő leiratot kapta:

Tisztelendő Ur! Tisztelettel értesítjük, miszerint a sz. Congregatio Concilii-nek 5646. sz. december 4-én kelt rendelete értelmében Tisztelendőséged a székesfehérvári egyházmegye szolgálatába visszahelyezendő. Most már azzal a kéréssel fordulunk Tisztelendőségedhez, hogy egy falusi káplániára leendő diszpozícióját mikorra és hová küldjük. Székesfehérvár, 1913. XII—12. Tisztelettel Püspöki Iroda.

Isztimér svább falut jelölték ki új működése helyéül. Új életet kezdett. Türelmes lett, eltemette a multat. De alig három hónap múlva, egy reggel azzal fogadta principális, hogy másnap délelőtt tíz órakor jelenjen meg a szentszék előtt Fehérvárott és már viheti is mindenét, mert ide nem fog visszajönni, hogy miért idézték, nem írták. Pénzt sem küldtek, pedig Isztimérrre vonat se jár, kocsival meg drága az út és hosszadalmas. Harmadnap múlva, hogy még mindig nem jelentkezett Fehérvárott, már megjelent a püspök pástortlevele, amely szerint felfüggeszti Aranyt a papirendtől, miután legitim ok nélkül megtagadta az engedelmességet és állomását önként otthagya.

Mikor pedig aztán Arany megjelent a szentszék előtt, ott tizenhat vádpont fogadta, hat évvel azelőtti dolgok, amik miatt már megszenvedett és bűnbocsánatot kapott. A vádak között ilyen pontok vannak: 3 napig Ehrentál Ignác asidó koresmárosnál lakott; Ullmann József urral részegen fontos beszélgetésbe merült; a vendéglőben több deai bort rendelt; a püspököt kegyednek szólította. Szóval, a szentszék ügyésze megbüntetését kérte. Ebből azonban nem lett semmi.

A szentszék ülésén ugyanis Arany különös írást fedezett fel iratai között. Rájött arra, hogy tévedésből helyezték őt vissza kápláni állásába és most gyors fejelettel akarták ezt a téve-

dést reparálni. A pápához intézett kérvényre ugyanis a szent Congregatio Concilii-nek ezt a szót írták:

„Reponatur“.

Ez annyit jelent: Visszahelyezendő. A püspöki iroda elnézte a dolgot és Arany Ferenc Ferdinándra értette és alkalmazta a visszahelyezést. Később azonban Scapinelli bíboros értesítette a püspököt, hogy téves az értelmezés; a Reponatur nem személyi, hanem tárgyi vonatkozású. A kérvény helyezendő vissza az irattárba tudniillik és nem Arany az egyházmegyébe.

És e tévedés szomorú következménye a sokat zaklatott káplán vállaira zuhant. Hónapok óta várja már — kenyér és hajlék nélkül — hogy legyen valami, végleg összekuszált ügyében; ha bűnös, hát büntessék, de ne hagyják éhen az utcán.

Változás a Romanul szerkesztésében.

(Goldis László és Dán Szevér nyilatkozatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

A Romanul — a magyarországi románok lapja mai számában röviden adja hírül, hogy a lap szerkesztésének vezetését Goldis Lászlótól Dán Szevér dr. a komité titkára vette át. Különböző helyeken különböző okait látják ennek a változásnak, amely mintha a komité kebelében támadt egyenetlenségek, nézeteltérések hírét igazolná.

A Romanul vezetése nemcsak az aradiak szemében, hanem a köztudatban is összenőtt Goldis László személyével és érdekesnek tartottuk a régi és az új lapvezért meghallgatni, mi okát adják a történeteknek.

— Dán ur — mondta Goldis — Montani ur helyére kerül s így ez a változás engem absolute nem érint. Mindössze annyi a különbség, hogy Montani urat én kértem fel a lap szerkesztésére, míg Dán urat a komité. Én megtartom eddigi pozícióm.

— Szóval igazgató ur ezen túl is ép oly élénk részt fog venni a lap vezetésében és irányításában, mint eddig?

— Azt nem mondtam. Lehet, hogy a jövőben más természetű ügyeim jobban elfoglalom s akkor a lappal nem foglalkozhatom annyit. A tény az, hogy az én helyzetem a lapnál nem változott. Lehet, hogy aztán, ha kevesebb dolgom lesz, megint jobban fogok a lappal törődni.

— Igaz-e az, hogy igazgató ur azért szándékszik a lap vezetésétől visszavonulni, mert a komité, addig is, míg a béketárgyalások a miniszterelnök és a komité közt újból megkezdődnek, mérsékelt hangra utasította a lapot?

— Erről nem tudok. Ez csak mende-monda.

Dán Szevér dr. a következőket mondotta: — Személyi változásról szó sincsen, én nem kerülök Goldis László helyére, hanem melléje. Ez az ő egyenes kívánságára történt, miután a sok munka kifárasztotta és nem győzi egymaga azokat ellátni. Minthogy azonban két egészen egyforma gondolkozású ember nincsen, ezért a politikai részért én vállaltam a felelősséget. A Romanul irányában, szellemi vezetésében ez semmiféle változást nem jelent. A lap halad azon az uton, amelyet megkezdett. Munkatársaink, cikkiróink is maradnak. Sőt új külmunkatársakkal is szaporodott a lap szellemi személyzete.

Bölcs Náthán.

(Az öreg aradi optikus.)

Arad, június 24.

Rosszul fegyelmezett színházi nézők, akik a lelküket nem tudják egészen beilleszteni a drámai cselekmény medrébe, a mai színházi estén különös hangulattal teltek meg. A becsületes publikum szemével és agyával nézve a keresztes hadjáratok idejében kellett volna lennünk, a Szentföldön, — de az a valaki, akiben Lessing Efraim Náthánját kellett volna látnunk és hallgatnunk, tíz és husz esztendőre vezetett vissza bennünket, nem is messze, hanem a magunk utcáira, egy aradi szemüvegesbolt falai közé. És ezek a — többnyire idősebb — nézők egymásnak mondogatták: ugye, a Gál Gyula mai maszkja, a mozdulatai, a bizalommal sugárzó mosolygása, eleven öregessége, mind ez egészen az öreg Gál Lipót, az aradi optikus, a Gál Gyula apja. Ha a keleti ruha helyébe fekete lüster kabátot és csikos nadrágot, a turbános főveg helyett fekete selyem sapkát képzelünk: egész az öreg szemüveg-boltos, aki tíz esztendeje még maga hallgatta a nyári színházban a vendégszereplőt művészt és azt mondta az ismerőseinek: „ugye, nagy ebben a Gyula!“

... A kiket pedig ezen a szép, fárasztóan gyönyörködtető színház-estén ez a mozzanat, a művészek ez a maszkja fogott meg, azok közül néhányan talán eszükbe juthattak azok a velencei, vagy flórenci örökös értékű vásznanak, a melyeken a művészek a magok feleségét, vagy leányát ábrázolták a bibliai tárgyú kép Madonnájának, vagy Magdolnájának. Vagy azok a képek, a melyeken a régi dózsák, a foscari és Mocenigo a maguk arcmasát ábrázoltatták a szentek szomszédságába. Mintha a nagy olasz piktorok módjára, a művészetnek ilyen nagy megtiszteltetést adó eszközével hódolt volna Gál Gyula, a fiu, az apja emlékének. Hogy abban a színpadi alakban, a mely a jóságot és a bölcseséget személyesíti, állítja a fiu a maga és az emlékezők elé az apát, a ki csak egy egyszerű szemüveges-boltos volt, de neki: apja, — az apában pedig minden fiúnak az abszolút jóságot és az igazi okosságot kell látnia, megéreznie és siratnia.

Az idősebb aradiak előtt, ez a valami — ami egyébként hozzá se tartoznék az előadás-hoz, színi recenzióban meg egyáltalán nem szabadna róla szót ejteni, — sokszorozta a csodálatát és szeretetét Gál Gyula művészetének, amely ma este hatalmasan ragyogott. É nélkül is magával ragadott mindenkit, de akik ezt a részletet is megfigyelhették, úgy nézték Gál Gyulát, mint a szobrászt, aki egyik legzebb művét az apja venásáról mintázza.

És ezzel be lehetne végezni Bölcs Náthán előadásáról szóló mondanivalónkat, ha Gál Gyula vendégszereplésével együtt egy fiatal művész nem mutatkozott volna be az aradiaknak: Kiss Ferenc, aki a templomos vitét játsza. Rokonszenves, színpadra való alakja, olvadó, színes hangja van és a játékában komoly igyekezet látszik meg; tehetségnek nyemai, amely szépen bontakozhatik még ki és amelyet a közönség rokonszenvvel fogadott.

Robotos.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzeszedőnél leadott címváltozások elkesve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

HIREK.

Miniszteri banketről eltított hölgyek.

— A szegedi feministák sérelme. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Szeged, június 24.

Felháborodással beszélnek szegedi feminista körökben arról, hogy a város vasárnapi nagy ünnepe alkalmával a rendezőség részéről súlyos sérelem érte a nőket. Kizárták őket a miniszteri banketről, holott egyeseknek kötelességszerűen meg kellett volna ott jelenniük. Ugy volt, hogy a rendezőség a szegedi és környékbeli tanítótestületeket, tehát minden tanítót és tanítónőt meghívott a banketre s az iskolai igazgatóknak, tanároknak közül sokan készültak is, hogy megjelennek, sőt pohárköszöntőt is akartak mondani.

Jelentkezésüket a rendezőség el is fogadta, mikor azonban megérkezett Jankovich Béla dr. kultuszminister, értesítést kaptak, hogy nem jelenhetnek meg a banketten, mert a miniszter felesége nem jött el. Ilyenformán minden hölgyet kizártak a banketről.

Dr. Turcsányi Imréné, a szegedi feminista egyesület elnöke, tudósítónknak az esetről ezt mondotta:

— Csodálatos, hogy ez az eset megtörténhetett. Hiszen a tanárnők, tanítónők nem mint nők vettek volna részt a banketten, hanem mint tanerők, mint a miniszter tárcája köréhez tartozó tisztviselők. Nem lett volna őket szabad visszautasítani, ha már egyszer jelentkeztek és nem sajnáltak tíz koronát a bankettért. A személyük ellen nem lehet senkinek kifogása, csak az volt a baj, hogy nőnek születtek.

Aradi szerkesztőből — szállodás.

(Bocu Szevér penziója egy tengeri fürdőn.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

ny politikainak indult érdekes újságírópálya befutott az üzleti révbé. A hőse: Bocu Szevér meglehetősen ismerős az aradi román, de egyéb körök előtt is.

A polgári mesterségben indult el Bocu; eleinte bankhivatalnok volt Lippán, azután újságíró lett. Az Aradon megjelenő Tribuna-nak, Russu Sirianu János újságjának volt a munkatársa, majd a szerkesztője. Mikor Russu Sirianu kiment Romániába, Bocu az igazgatója lett az újságnak, amelyet nagy ambícióval szervezett és fejlesztett. Részvénytársaságot hozott össze a lap kiadására, majd újságházat is épített, amely a Teleky-utcában ma is hordja az azóta megszűnt újság nevét. A lap révén a román nemzetiségi politikában is szerepe jutott. A párt föléptette képviselő-jelöltnek a borosjenői kerületben, azonban elbukott.

A bukás után történt, hogy az aradi románság kettévált, Bocu ellentétbe kerül Goldis Lászlóval, a ki a maga táborával ellenlappot csinált Romanul címen. A két újság között rendkívül heves, a személyi térére sűrűen átcsapó harc fejlődött ki, a mely egész az utcai jelenetekig fajult. A küzdelemben Bocu és a Tribuna maradt alul; az újság megszűnt, beleolvadt a Romanul-ba, Bocu pedig elköltözött Aradról.

Az ismerősei csak annyit tudtak róla, hogy Romániába ment, a hova a felesége révén fűztek kapcsolatot; a felesége, aki maga is író volt, a sinayai polgármester leánya. Hogy az élelmes, ügyes ember soha sincs elveszve: arról egy prospektus tanuskodik, amely ma érkezett kezeinkhez. E szerint Bocu a Konstanzától tízezer kilométernyire fekvő Takri Ghiol nevű tengeri fürdőhely „Principessa Maria”

nevű szállójának és panziójának tulajdonosa. Két emeletes, díszes külsejű a villa, amelyben a napi ellátás ára 15 és 28 lei között váltakozik. Az árai után bizonyára jó üzlet, kevesebb gondtal és izgalommal jár, mint a politika és az újságírás . . .

— Milyen idő várható? A meteorológiai Intézet jelentése. Változékony idő várható, lényeges hőváltozással, helyenként eső, vagy zivatarokkal. — Sürgönyprognózis: Változékony, enyhe, elvéve csapadék, zivatar.

— Péter szerb király lemondása? Belgrádból jelentik: A hivatalos lap ma délután külön kiadásban közli a következő királyi kéziratot: Szeretett népemhez! Miután betegséggem egyidőre akadályoz királyi hatalmam gyakorlásában, az alkotmány 69-ik cikke alapján elrendelem, hogy gyógyhasználatom idejére nevében Sándor trónörökös uralkodjék. Drága hazámat ez alkalommal is a mindenható oltalmába ajánlom. Kelt Belgrád, 1914. június 11. (24) Péter s. k. A kiáltványt valamennyi miniszter ellenjegyezte. Péter király ma délután 1 órakor udvari külön vonaton Franyeska-Bonja fürdőbe utazott. Uralkodása óta ez az első eset, hogy belföldi fürdőn való tartózkodás miatt a hatalmat a trónörökösre ruházza.

— A szerb egyházi autonómiát visszaállítják. Budapestről jelentik: Már régebben folytak tanácskozások Tisza István gróf miniszterelnök és a horvát-szerb pártok vezetői közt a görög-keleti szerb egyház felfüggesztett autonómiájának visszaállítása felől. A miniszterelnök már egy sereg politikai véleményét kérte ki, a közel jövőben pedig Nikolics karlócai, Zubkovic budai, Letics temesvári és Zmejanovic verseci püspököt hívta meg. Beavatott körökben híre jár, hogy az autonómiát még a nyár folyamán visszaállítják, ami mellett szól az a körülmény is, hogy Ujvidéken már folyik a választási agitáció a kongresszusra. A kongresszuson fogják betölteni különben Bogdanovic Lucian patriarcho örökét is.

— Kalandos hír egy pártalakulásról. Fentartással közöljük az alábbi hírt és a felelősséget érte a forrásra hártjuk. Budapestről jelentik: A Magyarország mai száma azt a hírt közli, hogy a nemzeti munkapártban új pártalakulás van folyamatban, amelynek élén Zichy János gróf áll. Az új párt nem volna ellenzéki, de gyengíteni a kormány hatalmi területét és az elégedetlenkedők otthagynák a munkapártot. Az új alakulás mozgatói már sajtóorganumról is gondoskodtak, amennyiben megvették a Budapesti Hirlapot. Allítólag több katolikus főpap pénzzel támogatja az új alakulást.

Napilapok előfizetési árának emelése. Budapestről jelentik: Az Újság, Alkotmány, Budapesti Hirlap, Magyarország, Pesti Hirlap, Pesti Napló és Világ című lapok kiadóhivatalai elhatározták, hogy a lapok előfizetési díját július elsejével évi 32 koronára emelik fel 28 koronáról. A lapok egyes száma ezentúl 12 fillér lesz.

— Negyven millió rózsa. Londonból táviratozzák: Alexandra királyné mai születésnapja alkalmából Londonban nagyarányú rózsáünnepélyt rendezett. A virágkereskedők nem kevesebb, mint negyven millió rózsa rendeltek máma az Alexandra-fajtából és remélik, hogy mindet el tudják adni.

— Házasság. Popescu Luci Fogaras és Tamasdán István dr. orvos Arad folyó évi június hó 28-ikán tartják esküvőjüket Fogarason.

— Ezer százalékos adóemelés. Kassáról jelentik: Az adókiállítás miatt igen nagy a felzúdulás, mert az adókiállítás bizottságok soknak 1000 százalékkal emelte fel az adóját. Többben vannak, a kiknek eddigi 60 koronás adóját 600 koronára emelték fel. Ugyanilyen arányban emelik, ugylátszik, másfelé is. Tegnap Abaujszántón volt nagyon izgatott lefolyású tiltakozó gyűlés az adóemelés ellen, mert ott is 500 százalékgig menő arányban dolgozott az adósról. Az izgalom mindenfelé forrongásban tartja a kedélyeket, a kassai adókiállítás bizottság helyisége a felháborodott és tiltakozni kívánó adózókat alig győzi befogadni. Mindenfelé a legnagyobb megbotránkozással beszélnek az adókiállítás bizottság működéséről. A kassai ügyvédek tegnap gyűlést tartottak, a melyen számos régi ügyvéd bejelentette, hogy az adóemelés miatt be akarja szüntetni az irodáját.

— Katonai pilóták Aradon. Az Aradi Közlöny mai száma megírta, hogy két német aviatikus tiszt Bronsard hadnagy és Koch főhadnagy Bécsből Budapestre repültek. Az Aerószövetség ma táviratot küldött az aradi Marta gyárnak, a melyben tudatta, hogy a pilóták folytatják légi utjukat és Budapestről holnap reggel négy órakor repülőgépen Aradra érkeznek. Később azonban maga a Bronsard hadnagy táviratozott és jelentette, hogy a repülést két három nappal elhalasztotta. A Marta gyár kellő előkészületeket tesz a katonai pilóták érkezésére és jövetelüket alkalmas időben tudatja a közönséggel. A tiszték innen tovább repülnek Romániába.

— Nem söprik az aradi utcákat. (Panaszos levél.) Az Attila-tér környékén lakom és szemtanúja vagyok annak, hogy hetivásárok alkalmával milyen sok falusi szekér, vásárra jövő kocsi, gyülekezik össze az Attila téren. Egymás hegyén hátán áldogálnak a kocsik és szalmatöredék, szemét, hulladék bőségesen kerül róluk a földre. A vásáros kocsiábrózás után olyan képe is van a térnek, mint a legelényagoltabb falusi vásártérnek: napokig eltakarítatlanul hever ott mindenféle hulladék, törmelék. Utcaszeprőt napokig sem látunk és szinte hétről-hétre halmozódik föl a szenny az utcán. Nem tudjuk, melyik városi hivatal hatáskörébe tartozik az utcák tisztántartása, de annyi bizonyos, hogy itt, a vásáros szekerek által sűrűn látogatott téren nem sok nyomát látjuk a tisztaságnak.

— Újabb vérvád. Pétervárról jelentik: A Lodz melletti kis Goricy nevű faluban ujra feltámadt a vérvád meséje. A faluban meggyilkolva találtak egy öreg parasztot. Rögtön híre terjedt, hogy az illetőt a zsidók gyilkolták meg s egy órával a tett felfedezése után izgatott tömeg gyűlt össze Meth Hersch zsidó kereskedő háza előtt, akit meg akartak lineselni. A vérengzést csak a higgadtabbak tudták megakadályozni, mert a hatóság nem lépett közbe. Meth Herschet és fiát rituális gyilkosság miatt letartóztatták.

— Postás-sztrájk. Párisból jelentik: A postaaltsztek, akik tegnap sztrájkba álltak, ma megjelentek ugyan a hivatalban, de újból nem dolgoztak. A postaügyi miniszter fogadta a kereskedők küldöttségét, amely elmondotta, hogy a postaaltsztek passzív rezisztenciájából már eddig egy millió kárunk van. A miniszter kijelentette, hogyha a munka ma meg nem kezdődik, gondoskodni fog új munkaerőkről.

— Engedélyezett családi pótlék. A pénzügyminiszter arról értesítette a várost, hogy a fogyasztási hivatal alkalmazottainak családi pótlékát a kezelési költségek egy részének térére engedélyezi.

— **Jegyfüzetek az autobuszon.** (*Panaszos levél.*) Az autobusz menetdíj megváltoztatása tárgyában hozott határozot egy városrészlakóit igazságtalanul sújtja azért, mert az arad-hegyaljai állomáson túl lakik. Kísérjék csak az autobuszfelügyelő-bizottság tagjai figyelemmel a MÁV. és a motoros állomás közötti vonalrész közlekedését. Itt fetrengünk a sárban, piszokban és porfelhőkben: Itt sohasem öntöznek sepernek. Ez Aradnak tüdővészbacillust termő városrésze, mely elől csak úgy menekülhet az ember, ha felül az autobuszt és maga mögött hagyja a veszedelmet. Az autobusznak a nagyobb utaskontingenst épen mi külvárosiak adjuk meg, a szegényebb lakók, akiket az utcák elhanyagoltságából eredő mizériák késztetnek az autobusz igénybe vételére. Az eddigi szakasz beosztás igazságos volt, ne bolygassák azt. De ha már ragaszkodnak a határozathoz, akkor tessék egy közbenes módosító indítványt: adjanak ki a jelenlegihez hasonló 10 jegyből álló szakasztömböt 12 filléres menetjegyekkel. Ezek csak akkor érvényesek, ha a kalauz előtt a tömbből kifejtetnek és folytatlagos sorszámmal vannak ellátva; vagy pedig vizitkártya alaku 10 részre beosztott menetjegy, melyből menetenként egy rovatrész kilyukasztandó. A jegyek az egész utvonala érvényesek, tehát az igazi belforgalom ezzel olcsóbbá lett téve. Ha idegen érkezik a vasutal vagy motorral (mert a villamos utasára is kiterjeszhető e módosítás), az nem fog egy egyszerű menet miatt tömböt venni, tehát megfizeti a drágább viteldíjat és ezzel legalább megszüntetik az igazságtalan elbánást. Egy előfizető.

— **A pap bosszúja.** Elvek miatt különböztek össze Szabó Mihály dobozi református lelkész és Nádor Mihály, dobozi kántortanító. Eleinte csak esőndes harag volt köztük, de amikor arra került a sor, hogy Nádort behívták katonának, a lelkész megmutatta, hogy nagyon, de nagyon haragszik és hogy megfizet a lenyelt keserűségért. A tanítónak ugyanis szükség volt egy bizonyítványra, amely szerint a községben tanítoskodik. A bizonyítványt a lelkésztől kellett kérnie és Szabó ezt a bizonyítványt állította ki: *Bizonyítvány* arról, hogy Nádor Mihály okleveles kántortanító ilyen minőségben a dobozi református egyház szolgáltatásban áll és működik 1910. szeptember 1 óta. Ez idő alatt alulirottal, mint hivatali főnökével kihívó, dacos, engedetlen és tiszteletlen magaviseletet tanúsított, miért is kívánatosnak tartom, hogy katonának besoroztassék és a tiszteletteliséggel, annak megadásával és fegyelemmel megismerkedjék. Doboz (Békésmegye) 1911. május 5. Szabó Mihály, ref. lelkész. — 1911-ben még a régi véderőtörvény értelmében, tanítók csak két hónapot szolgáltak katonáknál. De Nádornál másként esett a dolog. A szigorú bizonyítvány hatott a katonáknál és Nádor két évet töltött katonasorban.

— **Inzultált tanárok.** *Serajevóból* jelentik: A mai bizonyítványkiosztás alkalmával egy Sinics nevű hatodik realiskolai tanuló ostorral inzultálta Spereics nevű tanárát, mert az őt elbuktatta. Miután hasonló esetek az utóbbi időben gyakran fordultak elő, a tanárok az országos kormánytól kérnek védelmet.

— **Gyilkos ágyulövedék.** Veszprémből jelentik: Makota Pál úsküi földmives ágyulövedéket talált a mezőn. Hazavitte a golyót és otthon magyarázni kezdte a szerkezetét. Mutatgatás közben többször ráütött, mire a golyó felrobbant és Makota Pált, apját, anyját és András nevű öccsét megsebesítette. Makota Pál sérüléseibe belehalt, az apa haldoklik és a többiek állapota is súlyos.

— **A szerencsés ember Déváról** jelentik: Csodával határos módon menekült meg a haláltól Moldován Simon bánffyhungyadi illetőségű távirda-munkás. Az Arad—Tóvis közötti vas-pálya mentén javították a viharok által megromlott távirдавезетékeket a munkások és már Zám körül jártak. Épen egy távirdaoszlopot akartak megerősíteni s ebből a célból a másik oldalon egy magas póznához erősítették egy vastag drót segítségével az oszlopot. Moldován Simon az oszlopon foglalatoskodott s odaerősítette magát az áthuzott dróthoz. De a drót nem volt jól kifeszítve, úgy, hogy a tehervonat kéménye beleakadt abba. Az összeütközés magával rántotta Moldován Simont is, aki a gép hátára zuhant, majd onnan a földre esett. A gépész azonnal megállította a vonatot s a vonat személyzete és a távirdamunkások is a földön eszméletlenül fekvő Moldován Simonhoz siettek. Mindenki azt hitte, hogy Moldován szörnyet halt, mikor a földre zuhant ember magához tért. A munkást beszállították a kórházba, ahol hamarosan felépül. Moldovánnak nem ez az első szerencsés menekülése a haláltól. Nemrégiben Szászrégen mellett dolgozott egy kilenc méter magas pózna tetejében és hogy nyugodtabban dolgozhassék, odakötözte magát a rud hegyéhez. Közben az árviztől álmossott pózna kidült és Moldován óriási ivben zuhant a földre. Eszméletlenül szállították a kolozsvári klinikára, ahol néhány nap alatt felépült.

— **A menyasszony álma.** Portodanziból jelentik: Ciolfi építész tíz nappal ezelőtt elhunyt. Közvetlenül az eltűnése előtt való napon temették el az építész édesanyját. Azóta mindenütt keresték Ciolfit eredménytelenül. Tegnap megjelent a rendőrségen az építész gyönyörű, dúsgazdag menyasszonya. Völegényem eltűnése dolgában — zokogta — jelenteni valóm van. Borzalmas álmom volt az éjjel. Azt álmodtam, hogy völegényem az apja és anyja koporsója közt fekszik holtan. Jól láttam, érzem, hogy igaz ez a rettenetes álom. A rendőrbiztos hosszas rábeszélésre felnyitotta a kriptát, ahol csakugyan ott feküdt Ciolfi holtteste az apa és az anya koporsója között. Az építész, úgy látszik, a temetés után befeküdt a kriptába, felöltőjét maga elé tette, kezét a mellén összekulcsolta s úgy várta az éhhalált. Mikor a rendőrség felnyitatta a kriptát, mosolygós az öngyilkos arca.

— **Adókiivetés.** Arad város területén működő adókiivető bizottság június hó 26-án *pénteken* a pénzügyi palota Andrássy-uti oldalán levő hivatalos helyiségében a következők adóját fogja tárgyalni: 424 kivetési tételtől 519 tételig. Cipőfelsőrész készítő. Cipőkereskedő. Cserapes. Cséplőgéptulajdonos. Cukorka készítő. Cukorka kereskedő. Cukrász. Csipkereskedő. Csizmadia. Csokoládé kereskedő. Dalikatész. Délgyümölcs. Délvidék szerkesztője.

— **Külön vonat Menyházára.** Az aradi és osanádi egyesült vasutak a „Gutenberg” dalkör június hó 28. és 29-iki kirándulására külön vonatot bocsájt rendelkezésre, amely különvonat június hó 28-án reggel, 5 óra 40 perckor indul. A menyházai fürdő gondnoksággal és a vendéglőssel megállapodott a dalkör vezetősége, hogy úgy a szoba, mint a fürdőzés áraiból 50 százalék engedményt adnak a kirándulásban résztvevőknek. Jelentkezések elfogadtatnak egész nap az Aradi nyomda részvénytársaságnál és este 7 órától a Weitzer János utcai polgári fiúiskolában a dalórák alatt. Részvételi díj 4 kor. 50 fillér.

— **Bleriot Bécsben.** Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Bleriot, a híres aviatikus és repülőgépgyáros tegnap Konstantinápolyból ideérkezett. A török fővárosban a török kormány megbízottaival tárgyalt, amely több repülőgépet vásárolt tőle. Bleriot ma tovább utazott Párisba. Tegnap délután látogatást tett az asperni repülőtéren.

— **Öngyilkosság a két Gerovszki miatt.** Csernovitzból jelentik: Kaswan, a csernovici börtön egyik őre tegnap szolgálati fegyverével agyonlőtte magát a börtön udvarán. Kaswan a Gerovszki-testvérek áldozata. Azzal gyanúsították, hogy előkészítette a szökést és segédkezett nyújtott a két agítatornak. De csak a látszat szólt ellene. A börtönőr ártatlan volt s ezt hangoztatta folyton följobbvalói előtt. Főképp azt mondták gyanusnak, hogy a Gerovszkiak egy korábbi szökési kísérlete alkalmával bort adott a szolgálatban levő börtönőröknek. Kaswant fölfüggesztették, de a negyvenhárom éves ember nem várta meg a vizsgálat végét. Itt említjük meg, hogy Gerovszki György és Alexej Bobrinszky Vladimir grófhhoz Pétervárra utaztak, hogy elmondják, miként bánnak Ausztriában a russzofilekkel.

— **Tizezer ember a hullámok között.** Londonból táviratozzák: Kanton jelentés szerint Kwantungban a rizstermést óriás áradások teljesen tönkretették. A megáradt folyók átszakították a gátakat és hir szerint több mint tizezer ember a hullámokba veszett.

— **Tizenhat és fél óráig a levegőben.** Berlinből jelentik: Basser aviatikus, aki tegnap délután három óra ötven perckor szállt fel a johannisthali repülőtéren, ma délelőtt tíz órakor szállt le. Basser így 16 óra és 28 percig volt a levegőben s másfél órával megdöntötte a világrikordot.

— **Kiütéses tifusz.** Triesztből táviratozzák: A városban három kiütéses tifusz esetet konstataáltak. A betegek egy vándorcirkusz arabs truppjának tagjai. A vándorcirkuszt lezárták, a tagokat szigorúan elkülönítették.

— **Eltörte a lábát.** Eszényi András 14 éves fiú tegnap délután az ótometóban felmászott egy fára és oly szerencsétlenül esett le, hogy eltörte a jobb lábát. A kórházba szállították.

— **Neptun strand-fürdő, modern berendezés, nap- és légfürdők.** Uszoda uraknak és hölgyeknek. Nyitva szeptember végéig. 3571

— **Ha rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti Kárpáti-féle epohajtót, mely a legkitűnőbb fájdalomnéküli gyomortisztító hárszer.** Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K. 480. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Bent-tér. 14

— **Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekocsi a Fischer Nagy Áruház Gyári-raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.**

— **Kiváló szép formájú tenniszcipők urak és hölgyek részére.** Angol vászon sétacipők és a világhírű Chasalla Kneip-sandalok már megérkeztek Weinberger Janos kizárólagos cipő-raktárába 2271

VIDÉK.

Községi orvosválasztás. Aradszentmárton képviselőtestülete tegnap Mladin Miklós főszolgabíró elnöke alatt egyhangulag községi orvosválasztotta Balassa Károly dr. fővárosi orvost. A szentmártoni községi orvosi állásra többször hirdettek meg pályázatot eredménytelenül, amíg végre most teljesült a község kívánsága: sikerült az állást betölteni.

Adóemelés Kisjenőn. Kisjenőn már be is fejeződött az adókiivetés munkája. Az adókiivető bizottság elnöke Pap Gyula dr. pénzügyi titkár volt, akinek javaslatait a kisjenői bizottság jórészt elfogadta és így az adókat 30–40 évtől nagyobb vállalatoknál 50–60 százalékkal is fel-emelte. A kisjenői adófizető polgárok körében nagy az elkeseredés és sokan még felebbezést sem jelentettek be a kiivetés ellen, mert ha a kisjenői viszonyokat ismerő bizottság nem mérsékelte a javaslatokat, még kevésbé remélhetik azt a fölslózlamlási bizottságtól.

SPORT.

Az AAK. kettős football mérkőzése.
(A „Győri Egyetértés” és Terézvárosi Torna Klub football csapatai Aradon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 24.

A június 28—29 iki kettős ünnepre az Aradi Athletikai Klub érdekes football-mérkőzések lekötéséről gondoskodott.

Vasárnap az AAK.-nak Magyarország legjobb vidéki csapatának nevét viselő Győri Egyetértés 1.0. első csapata lesz, míg hétfőn a budapesti másodosztályu bajnokság ez évi győztese a Terézvárosi Torna Klub I. csapatát látja vendégeül a sárga-fehér dreszes AAK. csapat.

Azok után a nagyszerű mérkőzések után, melyekben ez évben részesítette a Klub az aradi közönséget, ezek a mérkőzések valóságos szenzáció számba vehetők.

Győr évek óta tartja a legjobb vidéki csapat hegemoniáját. Az Aradi Athletikai Klubbal 1912-ben Budapesten találkozott először, amikor mint a kerületi bajnokságok győztesei a „legjobb” címért kerültek össze. Akkor vereséget szenvedett az ut fardalmaitól elgyötört AAK. csapat Győrtől: Hogy a 2: 0-as győzelmet Győr évek óta állja-e azt a vasárnapi mérkőzés fogja eldönteni.

A Terézvárosi Torna Klub a budapesti II. osztályu bajnokságban első helyre jutva jogot nyert az I. osztályu csapatok közé lépésre. E nagyszerű győzelme után Arad az első város, mely a TTK.-ot vendégeül üdvözölheti. Mindkét nap délután 6 órakor kezdődnek a mérkőzések az AAK. sporttelepén.

+ Az aradi Meteor kerékpár klub június 28-án a Simánd-Nagyvárad országon tartja ez évben első [szezón-nyitó kerékpárversenyét, mely versenyben egyleti és nem egyleti tagok vehetnek részt. Versenyszámok: I. Megnyitó verseny 5 km. (egyleti tagok). II. idegenek versenye 5 km. III. Főverseny 20 km. (egyleti tagok). Nevezési díj az 1. és 3. számban 1 kor., a 2. számban 2 kor. A verseny kezdete d. u. 8 órakor, gyülekezés a Millenium terraszán d. u. 2 órakor, kedvezőtlen idő esetén a verseny másnap tartatik meg. Nevezni lehet a Luxus garagében József főherceg-ut 17. szám. A verseny napjáig. Az elnökség.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzede.

Téletrati tudósítás.

Budapest, június 24.

Készárú.

Amerika egygyel olcsóbb. Kereslet, kínálat gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli sárlat	1 órai sárlat
Baza 1914. októberre	12.69—12.69	12.71—12.72
Baza 1915. áprilisra	12.80—12.81	12.84—12.85
Baza 1914. októberre	9.27— 9.28	9.28— 9.29
Tengeri 1914. júliusra	7.45— 7.46	7.44— 7.45
Kab 1914. októberre	7.57— 7.58	7.60— 7.61

As árak 50 kilónként számítva.

Feladó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1914. június 25-én.

A kis király.

Operette 3 felvonásban. Irtó: Bakonyi Károly és Martos Ferenc. Zenéjét szerz tte: Kálmán Imre. Karnagy: Tilger. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

A kis király	Barics Gy.	Zozo, ballerina	Dióssy Nusl.
Montbrison	Várnay Jenő	Huck	Győző A.
Montarini	Patak V.	Lancelott	Ocskay M.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.

Dr. Werner Sándor

A bpesti Szt.-István kórház Röntgen-intézetének v. orvosa

Röntgen gyógyító- és vizsgáló-laboratoriuma

Kezelések: bőrbajoknál, idült eczema, bőrrák, bőrgümőkör, stb., méhbajoknál, fehérvérűsgnél, a pajzsmirigy álképletelnél, rosszindulatú daganatoknál, stb.

Vizsgálatok: (átvilágítás és fotografozás) a tüdő, a szív, a gyomor és bél elváltozásainál. A csontok és ízületek elváltozásainak, a fogak kóros állapotainak röntgenozése, stb.

Arad, Szabadság-tér 2. szám, II. em.

Milyen

pótléket használ Ön szomszédasszony?

Nos — én maradtam és maradok a kipróbált, régóta bevált és szívesen megszokott „Valódi”: Franck: kávépótléknál a „kávédaráló“-val.

Mag. 24/20114

164

CIRCUS
SCHMIDT

Ma este fél 9 órakor

Nagy Megnyitó-Előadás

Délután 5 órakor nagy diszbevonulás.

Jegyek előre válthatók Hammerschlag-tőzsdében Andrassy-tér 15. szám alatt.

3929

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BARÓ BOHUS-PALOTA.)

Péntek és szombat

A

Gettysburgi csata

Realistikus háboru film.

Az amerikai polgárháboru döntő ütközete 1863.

Július 1., 2. és 3-án.

A híres

Meade

tábornok vezénylete alatt.

Kezdete pontban 5 órakor.

Rendes helyárák.

1343

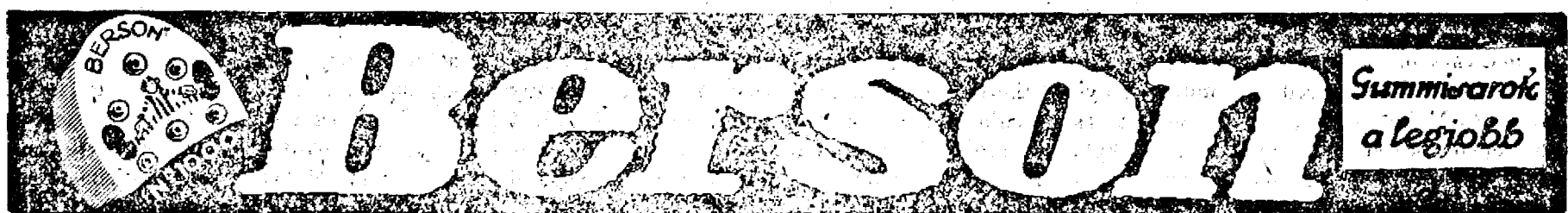
Előpatak

gyógyfürdő

Dr. WESZELSKY GYULA egyet. m. tanár ur bizonyítványa szerint nagymennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénsavas (nahelemi) fürdő. Kiválóan jó eredménynyel használható a gyomor, vese, hólyag és a más hurutos bántalmainál, máj- és lép-bajoknál, köszvény és oszond, alatti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógyvíz orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyszerközökkel (meleg- és hidegfürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diatikus étrend), rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy honnan Állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy-és zenediák fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús, égvényes vassas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, ház- és használatos és üdítő kelemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. Prospektus kívánatra ingyen küld az igazgatóság. 9278

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Summivarok
a legjobb

9242

Dr. Mann-Szanatorium

Arad, Kazinczy-utca 10. szám.

TELEFON SZÁM 532.

Megnyilik július 15-én.

A modern orvostudomány legszigorubb követelményeinek megfelelően berendezett gyógyintézet, mely fekvésénél fogva teljesen zajtalan, pormentes. Az összes betegszobák egy szép kertre nyílnak. Fedett és nyitott terrasse. Elsőrendű műtőterem, külön szülő-szoba, Röntgen-, vegyi- és mikroszkopiai laboratórium.

Kezelő orvosát a beteg maga választja.

Allandó orvosi felügyelet. Mérsékelt árak. A szanatoriumba elme- és hevenyferdőző, továbbá chronikus betegségek folytán önmagukkal tehetetlenné vált betegek (sinylődők) kivételével bármilyen — gyógykezelést igénylő — beteg vétetik fel. Előjegyzések a főlvételre július elsejétől. Felvilágosítással telefonon vagy levélileg készséggel szolgál

Dr. Mann Adolf.

A kisjenői főhercegi uradalom

mintegy 50 kat. holdnyi gyümölcsösének termése — **alma és szilva** —

eladó.

A termés letakarítása a vevő feladata. —

Ajánlatok az uradalmi felügyelőséghez Kisjenőre címzendők. 3924

Aradvármegye alispánjától.

13582—1914. szám.

Pályázat.

Aradvármegye közönsége által a m. kir. honvédhadapród iskoláknál létesített alapítványi hely az 1914—1915. tanév kezdetén betöltendő lesz.

Ezen helyre Aradvármegyében illetőséggel bíró ifjak, vagy a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak, továbbá a vármegye szolgálatában álló vagy állott tisztviselők gyermekei pályázhatnak.

Felvételi feltételek:

1. A pályázó magyar állampolgársága igazolandó az illetékes községi e őhároság által kiállított illetőségi bizonyítvánnyal.
2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre: igazolandó valamely honvéd, vagy közös hadseregbeli (hadi tengerészeti) tényleges állománybeli orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménnyel a beoltás pedig — amennyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himlőoltási bizonyítvánnyal.
3. A megkívánt előismeretek, vagyis valamely középiskola (gymnasium, reáiskola, magyarországi polgári iskola, a fiemei községi polgári iskola) négy alsó osztályának, valamint a horvát-szlavonországi azon felsőbb népiskolák VIII. osztályának eredményes látogatása, amely felsőbb népiskolák VIII-ik osztálya a m. kir. honvédség nevelő- és képzőintézeteibe való felvételhez megkívánt előismeretek tekintetében a nyilvános középiskolák IV. alsó osztályának elvégzésével egyenértékűnek ismertetett el.

Ezen előismeretek igazolandók az 1913—1914. iskolai év végbizonyítványával, továbbá legalább „elégséges“ eredménnyel tett felvételi vizsga által.

A latin, vagy görög nyelvből nyert „elégtelen“ osztályzatok figyelembe nem vétetnek.

4. Kitógástalan erkölcsi magaviselet: igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviseletre vonatkozó adat nem foglaltatik, vagy ha a belépés nem közvetlenül valamely nyilvános iskolából történnék.

5. A betöltött legkisebb és a túl nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 4-ik és a túl nem haladott 16-ik életév, amely megállapított életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik.

Ezen életkor keresztlevéllal vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.

6. Igazolása annak, hogy folyamodó Aradvármegye valamely községében illetőséggel bír, vagy aradvármegyei törvényhatósági bizottsági tagnak, s illetve a vármegye szolgálatában álló vagy állott tisztviselők gyermeke.

A kellően felszerelt pályázati kérvények 1914. évi július hó 5-ig Aradvármegye törvényhatóságához címelve a vármegye alispánjához nyújtandók be.

Arad, 1914. évi június hó 16-án.

Az alispán távol:

Schill József,

főjegyző.

3920

Figyelem a címre!

Nem öszetéveszteni!!

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződhet, hogy náam csakis a legjobb gyártmányú gépek kaphatók feltűnő olcsó árakban, esetleg kedvező részletfizetés mellett is. Jutányosan elkészíttetnek. — Mérlegjavításokat állami bítelesítéssel vállalom. Sírácokat olcsón készítek. — Szíves pártfogást keresek

Hammer Zsigmond

lakatos, műszerész és mérlegkészítő

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 370.

1923

Dearling for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin tartóval.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

különlegességi dohánytőzsdében.

A szépségápolás titka a használandó
szépitő szerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér.
1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál csodás hatása.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

**Konstantinápolyi kenyér-
sütő-vállalat.**

Tisztelettel értesitem Aradvá-
ros közönségét, hogy f. hó
23 án Deák Ferenc-uten 18 sz.
alatt egy jól berendezett

**Komlóskenyér sütődét
és elárusító üzletet**

nyitottam, hol naponta kétszer,
u. m. reggel 8 és d. u. 2 órakor
frissen sült komlóskenyér, mely
nem savanyodik, nem pené-
szedik és íze kitűnő, áll a m.
t. vevőközönség rendelkezésére.

3826

Viszontelárusítóknak kedvezmény

Sütésre kenyeret elfogadok
reggel 8 és délután 2 órakor.

Kahreman Omer, pékmester.

9261

14852—1914.

Figyelmeztetés.

Mintán a törvényhatósági ma-
gyar királyi állatorvos hivatalos
jelentése szerint a mészáros ipar-
sok az 1888. évi VII. t. cz. 12 § a
és az annak végrehajtásáról szóló
utasítás 38-39. szakaszában előírt
ama kötelezettségüknek, hogy az
idegen helyről illetve más község-
ből a városunk területére behozott
szarvasmarhákat 12 órán belül
a marhalevél kezeléssel megbizott

tisztviselőnél bejelentésük és a vonat-
kozó marhaleveleket egyidejűleg
átszolgáltassák, egyáltalában eleget
nem tesznek, figyelmeztetjük az
összes helybeli mészáros iparosokat,
hogy ezen törvény parancsolta
kötelezettségüknek mindenkor pon-
tosan eleget tegyenek, mert ellen-
esetben ezen mulasztásért az 1888.
évi VII. törvénycikk 154. §-b)
pontja a'apián 200 koronáig terjed-
hető pénzbüntetéssel fognak bün-
tetetni.

Arad, 1914. évi június hó 18.

A városi tanács.

Nyomtatványok

izléses és eszes kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

**Arany, ezüst ékszerek, órák, drágakö-
vek minden elfogadható árban üzlet
megszüntetése végett kiárusítottak.
A berendezés olcsón eladó.**

3017

Farkas Streicher J. Arad, Tököly-tér 1.

Kolozsi sós-gyógyfürdő.

Fürdőidény május 21—szeptember 13.

Vasuti állomás: Kolozs-kolozskara.
Posta- és távirtdahivatal, Hely? 3188

Erdély legfőbb sósfürdője, teljesen újjáépítve. Hideg tükörfürdő 150 vetkező-
kabinnal, beton támfallal, külön női és férfi osztály, meleg társasfürdő gőzkamarák-
kal és inhalatoriummal, kényelmes kádfürdők. A fürdőtelepen 80 kényelemmel
berendezett szoba, magán házaknál mintegy 80 szoba. Az elő- és utóidényben június
20 ig és augusztus 20-tól szeptember 13-ig a lakásnál 30% kedvezmény. A kolozs-
kolozskara vasuti állomástól olcsó kocsiközlekedés. A telepen jóhírű vendéglő,
kitűnő erdélyi borokkal. Kellemes üdülő és gyógyhely, olcsó és kellemes kiránduló-
hely. Prospektust küld, valamint mindennemű fényvilágosítást készséggel nyújt
a gyógyfürdő igazgatósága

FOG- tőmések, aranyból, platina arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely 146 alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelek.

TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Figyelmeztetés!

Miután az

„Aradi Ibolya Crème“-met

utóbbi időben utánozták, hogy a nagyérdemű hölgyközönséget a félrevezetéstől megóvjam, az

„Ibolya Crème“

elnevezéshez a „DORÉ“ szót is csatoltam. —

Saját érdekemben tessék csakis oly Ibolya

Crémet vásárolni, melyen az

„Ibolya Doré Crème“

felírás látható. Ára 1 tégelynek

1 korona. Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában Arad, Andrásy-tér 22. sz.

továbbá Berger Gyula, Földes Kelemen, Hehs Vilmos, Kárpáti János, Ring Lajos és Vojtek Kálmán urak gyógyszertárában, valamint Wojtek és Weisz, Hansu Nestor és Török Andor és Társa urak drogériájában. 10

Az „Orsovai halhoz“.
Legnagyobb halkivittel

Lutwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám
(volt Spielmann ház) saját ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy naponként friss dunai halak érkeznek Asztalos Sándor-utca 8. szám alatt levő üzletembe. Minden csütörtökön nagy hal szállítmány érkezik a legkifünőbb eleven halakból. Július és augusztus hónapokban a piacon nem árulnak halakat, csupán üzletemben, miért is kérem a nagyérdemű közönséget, hogy aki jó halat akar venni, az halászkiállítását csakis üzletemben sziveskedjék beszerezni, hol a legkifünőbb eleven halak olcsóbban mint a piacon szerezhetők be.

Egy láca 300-as legfinomabb citrom 8 kor. 50 fillér, darabonként a boltban legszébb 4 fillér, kisebb 6 drb. 20 fill. Egy liter legfinomabb szilviorium, törköly, állás, likőr és mindennemű szeszese itai 2 kor. Egy üveg jégbehűtött kőbányai sör 34 fill. Egy liter menési bor 1 kor.

Gyümölcs, gazdasági és mindennemű szállításhoz megfelelő kosarak bármilyen mennyiségben jutányos áron kaphatók. Kifünű minőségű orthodox kóser virsli és felvágott kapható.

Földbirtokos urak szíves figyelmét felhívom, hogy kivitelképes finom gyümölcsüket legmagasabb napi áron megveszem. Vidéki rendeléseket legpontosabban esz- közlök.

A n. é. közönség szíves támogatását kéri, 2861

kiváló tisztelettel:

Lutwák József.

15977/1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy folyó hó 26-ától a pénteki heti piacok, valamint a következő országos állatvásárok a Birkás-dűllőben lévő új vásártéren lesznek megrendezve.

A városban járványosan fellépett száj- és körömfájás miatt csak lovak és a m. kir. földművelésügyi miniszter 49388.—III.—A.—8. sz. rendelete értelmében kivételesen levágásra szánt sertések is felhajtathatók. Arad város területéről vagy területére lábbon vagy lófogatu kocsin, más községről vagy más községről kizárólag lófogatu kocsin, a záriat tartama alatt az aradi heti piacok vagy vásárokról sertéseket csakis Arad város területére és Aradvármegye területén fekvő községekbe szabad lófogatu kocsin elszállítani, ellenben más törvényhatóság területére, avagy Horvát-Szalavországokba, Bosznia és Hercegovinába, Ausztriába és a vámkülföldre külön miniszteri engedély nélkül elszállítani tilos.

A vásártérre vezető utirányok:

A Gróf Károlyi Gyula-híd felől érkezők részére: Boczkó, Asztalos Sándor-utca, Szabadság-tér, Vörösmarthy, Deák Ferenc, Fábian, Batthyányi, Kossuth, Vécsey és Kasza utca.

A Pécskaik és Kürtösi uton érkezők részére: Pécskaik-ut, Faszor, Kossuth- és Vágóhid utca

A Nagyvárad és Gróf Tisza István ut felől érkezők részére: Nagyvárad, illetve Gróf Tisza István-ut, Boros Béni-tér, Karolina, Verjassy József, Kossuth és Vágóhid-utca.

Arad, 1914. évi június 24-én.

Greén Nándor s. k.
főkapitány.

Kalmár József
villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 8. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket a minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűsodényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 463

Keresse fel ön is

Gara Miklós

saját műhelyében készült 3800

férfi-, női- és gyermekcipő-üzletét

a Hunyadi- (volt Fekete kútya)- utca 3. szám alatt levő házában, ahol állandó nagy választék van a legjobb minőségű bőrökből készült színes cipőkből. — Javítások és megrendelések szintén pontosan készíttetnek. Szíves pártfogást kér:

Gara Miklós, Hunyadi-utca 3.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek-kocsik

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű- és játéktáru üzletében 1863

Arad, Szabadság-tér 21.

Lengyel Gyula,

műlakatos,

épület és vasszerkezeti műhelye

ARAD,

Deák Ferenc-utca 38.

Tanulók felvétetnek. 3844

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elnevezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely a bőrtakát (mitesser) van hivatva gyorsan és sikeresen elmulasztani.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsíros, fényes, izzadó arc bőrű egyéneknek, de használhatja bárki is estély, séta stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, amelyet a **HELACIT** azon percben előidéz. Az arc olyan lesz, mintha valami lehelet finomságu harmattal (a gyümölcs hamvához hasonló) volna bevonva.

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere-szappan- és vegyészeti gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárában.

1224

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Szorakozás”

Levele van. 3981

Minden hölgynek

dísz és ékessége a szép és egészséges úde arc, mely ma már egyedül csak a Magda-Cremmel érhető el. Kapható a Központi Drogeriában. 2012

OKTATÁS.

Isr. Flauternátus Aradon.

Chorin Ároc-utca 1. sz. felvesz polg. gimnáziumi és reáliskolai nyilvános és magántanuló benlakókat a jövő tanévre. Visszamaradtak esetleg 2 osztályt is véggezhetnek. Prospektust készséggel küld az Igazgatóság. 3898

ELLÁTÁS.

Zsidó családnál

üzletes házi kosztot keres fiatal házaspár. Ajánlatok az ár megjelölésével „Házi koszt” jellegre a kiadóba kéretnek. 3932

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

2 szobás utcai lakás, fürdőszoba, villanyvilágítással és egy 1 szobás utcai lakás esetleg fürdőszobával, garson lakásnak agasztus 1-re. Kiss Ernő-u. 4. sz. 3928

Három szobás

utcai lakás angasztusra kiadó. Közép-utca 13. 3866

3-4 és 5 szobás lakások

minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnalra kiadó Hasszinger-utca 5. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 5766

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy 5 szobás lakás, mely áll 3 utcai és 2 udvari szobából és a szükséges mellékhelyiségekből azonnalra kiadó. Értekezhetni Petőfi-utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél. 2005

Két 2 szobás

udvari lakás egyik előszobával Tökölly-tér 4 szám alatt kiadó. 2829

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

vegyeskereskedés trafik és italmérési engedéllyel eladó. Cim a kiadóban. 3903

Kiadó üzlethelyiség

a legforgalmasabb helyen Szabadság-tér 3. sz. alatt. Bővebbet Dr. Reisinger Ferenc ügyvéd, Szabadság-tér 21. sz. alatt. 3898

A főtéren

egy 50 év óta fennálló ismerős vevőkörrel, jó forgalmu fűszer üzlet italméréssel és trafikokkal betegség miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 3926

VÉTEL ÉS ELADÁS.

2, 2.50 és 3 méteres.

szép tölgy kerítésoszlop valamint száraz pormentes darabos bükk faszén waggonszámra jutányos árban kapható, Salamon Henrik és Fia cégnél Déznán 3925

Próbálja meg

a Palermó pörkölt kávé, amelynél jobb kávé nem létezik, íze, aromája páratlan. Naponta friss pörköltés! Dürr Gusztáv fűszer- és kávénagykereskedés. Aradon, a városházzal szemben. 3577

Legjobb fertőtlenítő szappan

a Szent Imre szappan, különösen ajánlható oly egyéneknek, kik idegenekkel érintkezésük folytán fertőzésekre vannak kitéve. A Szent Imre szappan bactericid hatását több vizsgálat igazolja, antisepticus hatása felülmúlhatatlan. Ára 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Kapható Földes K. és Hehs V. gyógyszerárában. 1224

Egy

pianninó megvételre kerestetik. Cimek a kiadóba leadandók. 3922

Szőrmék, ruhaneműk,

szőnyegek megóvására ajánlunk molykeveréket 20 és 40 filléres csomagokban, legfinomabb resublimált Naftalint, kiló 1 korona. Terpentin olajat, kiló 2 korona. Pachsull levelet, kiló 3 korona. Rovarpört szoró dobozokban 20 fillér, bádog dobozokban 30 és 60 fillér. Légy irtó szereket, légyfogókat, Zacherlint, stb. Földes gyógyszerár Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár Batthyány-utca. 1224

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levetett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2888

Kárpáti fenyőerdő illat

a legjobb minőségben a Központi Drogeriában szerezhető be. 2201

Alkalmi vétel!

20 lóerős benzín magánjáró, 8-as Hoffher és Schrantz szekrény, 2 éves. Elevator, 3 águ eke, lóheredob és sziták eladók. Bővebbet Hoffmann Sándor Andrassy-tér 20. 8927

Szőke, barna,

vagy fekete hajfestékek természetes élethű színekben Hanzu Nestor drogeria és illatszertár-üzletében Arad. 3707

Egy automobil

szabad kézből eladó. Bővebbet Telefon 896. 9008

INGATLAN.

Szűlő

11 kat. hold elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3858

ALKALMAZÁST KERES.

Házmasteri állást

lakásért elvállal fiatal gyermektelen házaspár. Cimek a kiadóba leadandók. 3902

Gazdasszonynak

ajánlkozok egy középkorú nő (özvegy) aki háztartás önálló vezetésében teljes jártassággal bír. Csak levélbeli megkeresések kéreznének. Kiss Anna Andrassy-tér 7. N. 3911

KÜLÖNFÉLE.

India fogoseppak

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerár és vegyészeti laboratóriuma Aradon. Összes készletünk nyelünk kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárában.

Gyermek

táp és erősítő szerek, az összes maláta és egyéb kivonatok állandóan friss minőségben Hanzu Nestor drogeria és illatszertár-üzletében Arad. 3707

Legjobb lugmentes

arc- és kézmosó a Hygea szappan 40 fillér, Lanolin szappan 50 fill. Mindkét szappan tiszta növényi szilradékokból készült, lugmentes, a legfinnyásabb arcú hölgyek és gyermekek, csecsemők mosására legalkalmasabb. Legtartósabb, legfinnyásabb és leghatásosabb fürdőszappan az Angol fürdőszappan, óriási darab 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Földes gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs gyógyszerár Batthyány-utca. 1224

Hat drb. Virág illatu szappan

teljesen lugmentes, különböző illatokban 95 fillér. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

Eserjőfi

gyomor elixir. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felfuódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgöröcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (giliszták) bálbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszerár Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszerár Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Mindenki azt mondja már; hogy

szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére legjobb az eredeti Kárpáti-féle

Benzos tejcreme ára 1 korona. Benzos tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 3675

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerár

ARAD, BOTOS BÉNI-TÉR.

Gummi kabátok

a legjobb anyagból . 17.50 K

Mészáros

és hentes kabátok

méret után és monogrammal ellátva 4.60 és 5. K

cipők minden árban

Korányi cipő- és ruhaárúháza,

Bohus-palotában, 3661-V

Finom illatu

„Eau de Cologne“

(Kölni víz) 3873

1 literes üveg	K	7.—
1/2	"	8.50
1/4	"	2.—
1/10	"	1.—
1/20	"	—70

„Angyal” Drogeria

Török Andor és Társa
Arad, Andrassy-tér 20.

1913. V. 3442—32. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy az aradi kir. járásbírósgazd fenti számú végzése által Losonczy Lajos és társa aradi cég jelentkező végrehajtató javára 25 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 701 kor.-ra becsült bútorkészények és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtnak.

Ezen árverés Karpesz Zsigmond 140 kor., Molnár Lajosné 182 kor. 60 fill., Öbessenyői Bank 800 kor., Varga N. András 192 kor. 50 fill., Fischer Jenő dr. 800 kor. és ugyancsak Losonczy Lajos és társa cég 37 kor. követelése és jár. erejéig is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Kossuth-utca 46. szám alatt leendő eszközölésére 1914. évi június hó 30. napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékosok ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1914. június hó 12. napján.

Györfly Arnold

3930 bír. végrehajtó.

TELEFON 491.

! Tüzifa olcsó és kényelmes beszerzése !

3872

Szemelőtt tartom a mélyen tisztelt vevőközönség kényelmét, a mai nehéz viszonyokat és azon tény, hogy eddig csak az juthatott olcsó fafűrészeléshez és aprításhoz, ki faszükségletét nagyobb mennyiségben szerezte be, ezen tények szemelőtt tartása mellett rendeztem be az Alsómarosparton levő fatelepepen **villanyüzemű fafűrészelő gépeket** hol a vevő által kiválasztom bármely csekély mennyiségű fát a legolcsóbb árban vágattatom fel. Amidőn ezt tudomására adom a mélyen tisztelt vevőközönségnek, egyben felhívom szives figyelmét a raktáromon tömören öleztet mindenféle faju I. II. és III. oszt. hasáb és dorong fáimra, melyek minőségéért és szárazságáért kezeskedem, waggonfát is a legminimálisabb árban szállítok s ennek fűrészeléséről és aprításáról gondoskodok.

3872

Teljes tisztelettel:

ORAVETZ MIKLÓS.

TELEFON 491.

Évtizedek óta fennálló
magánházban levő és nagy telekkel
birtok**lakatos-műhely**

hozzávaló 5 szobás modern lakással

Simonyi-utca 7. sz. alattkiadó. A ház telekkel, műhelyvel
és szerszámmal együtt előnyös fel-
tétel mellett jutányos árért**eladó.**

Bővebb felvilágosítás 3741

Póhm János

vaskereskedőnél nyerhető.

14542—1914.

Hirdetmény.

A m. kir. honvéd hadapród iskolaiban 1914/15. tanév kezdetén az Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi katonai osztályban betekintethetők és a pályázati kérvények bezárólag f. évi július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújthatók be.

Arad, 1914. június hó 13.

A városi tanács.

Maradékok**Szövet****Selyem****Mosóárak és****Mindenféle női di-
vatcikkek****Előnyös árakban****Maradék-áruház**

Bohus-palota Apolló mozi mellett

Költözködők**figyelmébe!**

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Aradon a

Pécskai-ut 1/a

szám alatt a

nagy állomással

szemben újonnan átalakított

szálloda és vendéglő**azonnal kiadó.**

Bővebbet 3869

Reusz Sándor**Boros Beni-tér 5. szám.**

427—1914. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a Pöltenberg-utcának a 9 sz. ház Sohné csatornával ellátási munkálata iránt folyó év június hó 30-án d. e. 11 órakor árlejtséget tart.

Kiküldési-ár: 3700 korona.

Bánompénzül leteendő a kiküldési ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtséssel részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtséssel megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtségi feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtségi feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtséssel megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914. évi június hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Veszek

vagy más tárgyra átcserelek: zálogékszereket, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Welter J.-utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-
raktára. Olcsó bevásárlási forrás.**Neptun-fürdő Strand-vendéglője.**

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a fürdő területén az éttermek be vannak rendezve, külön az urak és külön a hölgyek részére, hol állandóan kitűnő meleg és hideg ételek, villás reggeli, ugyisintén frissen csapolt Dreher-schwehátí sör, mokrai-borok állanak, a közönség rendelkezésére. — Pontos kiszolgálás. — Számos látogást kér, tisztelettel **PILCSUK FERENC** vendéglős.

Meleg konyha reggel 8 órától 11 óráig. Meleg Mérsékelt árak. Meleg Abonnensek elfogadtnak.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtömöntődjéje. Kiadótulajdonos: Aradi nyomda r. t.